

KUORTANEEN KUNTA

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

1.1. - 31.12.2025

Khall 30.3.2026 § 54

Khall 18.5.2026 § 86

Kvalt

Sisällysluettelo

1. TOIMINTAKERTOMUS	4
1.1 Kehityskatsaus, olennaiset tapahtumat ja tuleva kehitys sekä merkittävimmät riskit	4
1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus	4
1.1.2 Kunnan hallinto	5
1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	9
1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	10
1.1.5 Kunnan henkilöstö	10
1.1.6 Ympäristötekijät	12
1.1.7 Muut ei taloudelliset asiat	13
1.1.8 Arvio tulevasta kehityksestä	13
1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	14
1.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä	16
1.2.1 Sisäinen valvonta	17
1.2.2 Riskien hallinta	17
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	18
1.3.1 Tilikauden tulos	18
1.3.2 Toiminnan rahoitus	21
1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset	25
1.5 Kunnan kokonaistulot ja menot	27
1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous	27
1.6.1 Konsernirakenne	27
1.6.2. Konsernin toiminnan ohjaus	28
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja arvio tulevasta kehityksestä	28
1.6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	30
1.7 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	34
2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	34
2.1 Käyttötalousosan toteutumisvertailu	34
2.1.1 KUNNANHALLITUS	34
2.1.2 SIVISTYSLAUTAKUNTA	38
2.1.3 TEKNINEN LAUTAKUNTA	49
2.1.4 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	57
2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	58

2.3 Investointiosan toteutuminen	59
2.4 Rahoitusosan toteutumisvertailu	60
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	61
3.1 Kunnan tuloslaskelma	61
3.2 Kunnan rahoituslaskelma	62
3.3 Kunnan tase	63
3.4 Konsernin tuloslaskelma	65
3.5 Konsernin rahoituslaskelma	66
3.6 Konsernin tase	67
4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	69
4.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	69
4.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	69
4.3 Tuloslaskelman liitetiedot	70
4.4 Tasetta koskevat liitetiedot	72
4.4.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	72
4.4.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	75
4.5 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuollisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	77
5. HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	78
6. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	79
6.1 Kuortaneen Vesihuoltolaitos	79
6.1.1 Tuloslaskelmat	80
6.1.2 Rahoituslaskelma	82
6.1.3 Tase	83
6.1.4. Toimintakertomus 2025	84
7. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	87
8. KÄYTETYT KIRJAPITOKIRJAT	89

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Kehityskatsaus, olennaiset tapahtumat ja tuleva kehitys sekä merkittävimmät riskit

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuoden 2025 aikana Kuortaneen kunnan toimintatuotot (3,588 milj. euroa) toteutuivat talousarvion mukaisesti, kasvaen vuoteen 2024 nähden noin 180.000 euroa. Toimintakulut (15,364 milj. euroa) kasvoivat edellisvuoteen nähden 3,5 %, mutta toteutuivat talousarviota 1,7 % matalammalla tasolla. Toimintakulujen suurimmat alitukset talousarvioon nähden tapahtuivat varhaiskasvatuksen ja ympäristöpalvelujen tulosalueilla. Verotulot ja valtionosuudet vähenivät vuoteen 2024 nähden, mutta yhteensä toteutuivat vuoden 2025 alkuperäistä talousarviota paremmin. Verotulojen toteutuma tilinpäätösvuodelta on noin 6,8 milj. euroa ja valtionosuuksien noin 6,6 milj. euroa.

Vuosikate 1,5 milj. euroa kattoi poistot mutta ei riittänyt kokonaan nettoinvestointeihin, joiden taso 1,922 milj. euroa väheni vuoteen 2024 nähden runsas 600.000 euroa. Euromääräisesti suurimmat rakennus- tai infrahankkeet tilikauden aikana olivat lukion laajennushanke (vuoden 2025 osuus 1,05 milj. euroa, koko hanke vuosina 2024-2025 2,1 milj. euroa) sekä Kortesmäentien alikulun remontointi ja hallintokorttelin liikenneturvallisuuden parantamisen jatkaminen (molemmat vajaan 100.000 euron hankkeita). Merkittävää kuluneen vuoden osalta oli myös kunnan pääomitus tytäryhtiölleen Kiinteistö Oy Kuortaneen Asunnoille asuntojen peruskorjaamista varten (SVOP-sijoitus 185.000 euroa sekä tilinpäätösvuonna 2025 että vuonna 2026).

Tilikauden tulokseksi vuodelta 2025 muodostui 331.465,76 euroa. Tulosta voidaan pitää varsin hyvänä huomioiden, että alkuperäinen talousarvio päättyi 147.600 euron alijäämäisyyteen. Toteutuneen tuloksen taustana on muun muassa arvioituun nähden paremmin toteutuneet valtionosuudet sekä budjetin allitus henkilöstökuluissa ja palvelujen ostoissa.

Vuoden 2025 alusta työ- ja elinkeinopalvelut siirtyivät kuntien järjestämisvastuulle. Kuusiokuntien alueella palvelut järjestää Kuntayhtymä Kymppi, johon Kuortaneen lisäksi kuuluu yhdeksän muuta jäsenkuntaa. Lisäksi kunta hankkii vuoden 2025 alusta myös kuntatasolle siirtyneet kotoutumispalvelut Alavuden kaupungilta, jonka organisaatioon on perustettu seutukunnan yhteinen maahanmuuttokoordinaattorin virka.

Kuluneen vuoden aikana kunnan ja Kuortaneen Urheiluopistosäätiön yhteinen uintikeskus-hanke eteni aikataulun ja budjetin mukaisesti. Rakentuva keskus avautuu keväällä 2026. Vuonna 2025 varhaiskasvatuksessa toteutettiin Kuperkeikan piha-alueen parannushanke, johon saatiin Aluehallintoviraston avustus. Vapaa-aikapalveluissa järjestettiin kohdennettuja liikuntaryhmiä ja jatkettiin jo aiemmin perustetun asukasraadin toimintaa. Etsivä nuorisotyö käynnistettiin kunnan omana toimintana. Peruskoulu- ja lukiokoulutuspalveluissa panostettiin kuluvan vuoden aikana yhteisöllisyyteen. Ympäristöpalveluissa puutarhakylän asemakaavoitus aloitettiin keväällä esiselvitysten tekemisellä ja vuonna 2024 käynnistettyä kiinteistöveroselvityksen tekemistä jatkettiin. Kunnassa järjestetyistä tapahtumista viestittiin laajasti eri kanavissa. Merkittävä tapahtuma vuonna 2025 oli muun muassa kolmen vuoden välein järjestettävä Terwaviikko runsaine kävijöineen.

Vuoden 2025 aikana etenivät Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vetämät tiesuunnittelut koskien niin maantien 711 (Menkijärventie) kuin kantatien 66 ja seututien 697 risteyksen (Mäyryn risteys) parantamista. Molemmat tiesuunnitelmat ovat tulossa nähtäville alkaneena vuonna.

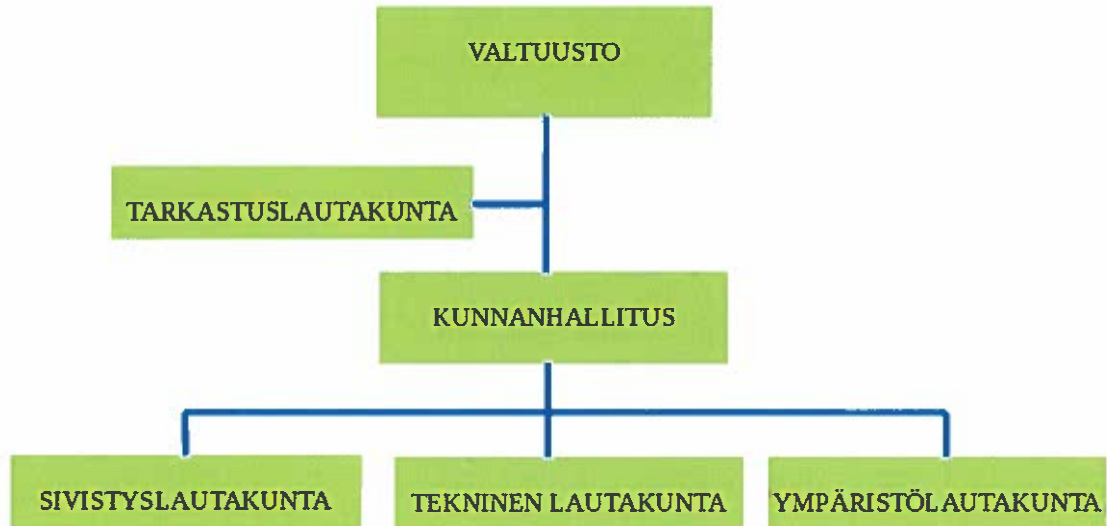
Joulun välipäivinä Kuortanettakin rankalla kädellä kohdellut Hannes-myrsky toi muistutuksen muun muassa ympäristötekijöiden yllätyksellisyydestä, ja korosti omalta osaltaan taas valmiuden ja varautumisen tärkeyttä.

Kuortaneen eräs tärkeä voimavara on sen osaava ja sitoutunut henkilökunta. Haluankin esittää ison kiitoksen henkilöstölle taas kuntamme hyväksi toimimisesta kuluneen vuoden aikana!

Teemu Puolijoki kunnanjohtaja

1.1.2 Kunnan hallinto

Toimielinorganisaatio 31.12.2025

Toimielinten kokoonpanot 1.1.-31.12.2025

KUNNANVALTUUSTO 1.1.-31.5.2025

Suomen Keskusta	8
Kansallinen Kokoomus	6
Perussuomalaiset	4
Kristillisdemokraatit	1

KUNNANVALTUUSTO 1.6.-31.12.2025

Suomen keskusta	9
Kansallinen Kokoomus	7
Perussuomalaiset	2
Kristillisdemokraatit	1

Puheenjohtaja Ridanpää-Taittonen Annu KOK	Puheenjohtaja Ridanpää-Taittonen Annu KOK
I varapuheenjohtaja Palomäki Seppo PS	I varapuheenjohtaja Kamunen Jari KESK
II varapuheenjohtaja Rantanen Jukka KESK	II varapuheenjohtaja Ojala Arto KD
Valtuutetut:	Valtuutetut:
Abdalla Ali, KOK	Abdalla Ali, KOK
Haapa-aho Anne, KESK	Ala-Honkola Severi KOK
Honkala Pasi, KD	Ala-Lahti Jari KESK

Laitila Arttu, KESK	Ala-Mäyry Sami, KESK
Laitila Rauno, KOK	Alho Susanna, KESK
Lantela Antti, KESK	Hakola Minna, KOK
Lampinen Tauno, PS	Ilvola Martti, KESK
Lindahl Tuija, PS	Lampinen Tauno, PS
Mäki-Mustapää Eeli, KESK	Palomäki Seppo PS
Peltokangas Jaakko, KOK	Peltokangas Jaakko, KOK
Salimäki Juha-Matti, KOK	Salimäki Juha-Matti, KOK
Sallila Ville, PS	Siljamäki Ulla, KESK
Varila Riikka, KOK	Toivola Teppo, KESK
Yli-Hynnälä Antti, KESK	Varila Riikka, KOK
Yli-Kuha Hanna, KESK	Viitasaari Juha, KESK
Ylikantola Susanna, KESK	Yli-Hynnälä Antti, KESK

KUNNANHALLITUS 1.1.-31.5.2025**KUNNANHALLITUS 1.6.-31.12.2025**

Puheenjohtaja Haapa-aho Anne, KESK	Puheenjohtaja Viitasaari Juha, KESK
Varapuheenjohtaja Varila Riikka, KOK	Varapuheenjohtaja Varila Riikka, KOK
Jäsenet Lampinen Tauno, PS	Jäsenet Hakola Minna, KOK
Mäki-Mustapää Eeli, KESK	Lampinen Tauno, PS
Salimäki Juha-Matti, KOK	Salimäki Juha-Matti, KOK
Santanen Alpo, KD	Siljamäki Ulla, KESK
Ylikantola Susanna, KESK	Toivola Teppo, KESK

SIVISTYSLAUTAKUNTA 1.1.-31.5.2025**SIVISTYSLAUTAKUNTA 1.6.-31.12.2025**

Puheenjohtaja Peltokangas Jaakko, KOK	Puheenjohtaja Peltokangas Jaakko, KOK
Varapuheenjohtaja Lindahl Tuija, PS	Varapuheenjohtaja Ala-Lahti Jari, KESK
Jäsenet Ala-Lahti Jari, KESK	Jäsenet Harju Henna, KESK

Kovaniemi Antti, PS	Liesmäki Merja, KOK
Liesmäki Merja, KOK	Peurala Heikki-Pekka, KOK
Ruismäki Virpi, KESK	Ruismäki Virpi, KESK
Siljamäki Ulla, KESK	Ättman Heli, PS

TEKNINEN LAUTAKUNTA 1.1.-31.5.2025**TEKNINEN LAUTAKUNTA 1.6.-31.12.2025**

Puheenjohtaja Yli-Hynnilä Antti, KESK	Puheenjohtaja Yli-Hynnilä Antti, KESK
Varapuheenjohtaja Abdalla Ali, KOK	Varapuheenjohtaja Abdalla Ali, KOK
Jäsenet	Jäsenet
Haarajärvi Annika, KESK	Alho Susanna, KESK
Lantela Antti, KESK	Ilvola Martti, KESK
Pesonen Nora, KOK	Liesmäki Merja, KOK
Salminen Annukka, PS	Oksanen Olli-Pekka, PS
Virtaniemi Jyrki, KD	Pesonen Nora, KOK

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA 1.1.-31.5.2025**YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA 1.6.-31.5.2025**

Puheenjohtaja Sallila Ville, PS	Puheenjohtaja Ala-Mäyry Sami, KESK
Varapuheenjohtaja Laitila Arttu, KESK	Varapuheenjohtaja Taipale Outi, KOK
Jäsenet	Jäsenet
Kivimäki Johanna, KOK	Laikola Mika, KOK
Kiviniemi Mervi, KESK	Rantalahti Annina, KESK
Lampinen Kirsti, PS	Santanen Hannu, KOK
Santanen Hannu, KOK	Takala Janita, KESK
Takala Jouni, KESK	Ueckermann Tiialotta, KD

TARKASTUSLAUTAKUNTA 1.1.-31.5.2025**TARKASTUSLAUTAKUNTA 1.6.-31.12.2025**

Puheenjohtaja Yli-Kuha Hanna, KESK	Puheenjohtaja Ala-Honkola Severi, KOK
Varapuheenjohtaja	Varapuheenjohtaja

Palomäki Seppo, PS	Palomäki Seppo, PS
Jäsenet	Jäsenet
Immonen Heikki, KOK	Kaaranka Armi, KD
Kuusisto Eila, KD	Nissinen Mika, KESK
Sippola Mauno, KESK	Vierikko Saara, KESK

KESKUSVAALILAUTAKUNTA 1.1.-31.5.2025**KESKUSVAALILAUTAKUNTA 1.6.-31.12.2025**

Puheenjohtaja	Puheenjohtaja
Kuha Sirpa, KOK	Nissinen Mika, KESK
Varapuheenjohtaja	Varapuheenjohtaja
Koskela Antti, PS	Kuha Sirpa, KOK
Jäsenet	Jäsenet
Ilvola Martti, KESK	Eskeli Elina, KD
Eskeli Elina, KD	Laaja Tapio, PS
Kontola Veikko, SDP	Tarmasto Altti, VIHR

Kunnanhallituksen ja lautakuntien esittelijät 2025

Kunnanhallitus: Kunnanjohtaja Teemu Puolijoki

Sivistyslautakunta: Sivistysjohtaja-rehtori Sanna Koivisto, Kirjastonjohtaja-vapaa-aikavastaava Katja Kyllönen

Tekninen lautakunta: Tekninen johtaja Martti Ranta

Ympäristölautakunta: Rakennustarkastaja Katja Karonen, Ympäristöpäällikkö Jukka Kotola

Virasto-organisaatio 31.12.2025

Tilivelvolliset viranhaltijat 2025

Virka	Viranhaltija
Kunnanjohtaja	Teemu Puolijoki
Hallintojohtaja	Jaana Salo
Elinkeinovastaava	Aapo Petäjäniemi
Sivistysjohtaja-rehtori	Sanna Koivisto
Kirjastonjohtaja-vapaa-aikavastaava	Katja Kyllönen
Lukion rehtori	Juha Virtanen
Perusopetuksen alakoulujen rehtori	Mika Vihma
Varhaiskasvatuspäällikkö	Merja Ahola
Tekninen johtaja	Martti Ranta
Kunnanrakennusmestari	Juuso Ojala
Rakennustarkastaja	Katja Karonen
Ympäristöpäällikkö	Jukka Kotola

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan bruttokansantuotteen volyymi kasvoi 0,2 % vuonna 2025. Kotitalouksien säästämisaste oli 4,1 % vuonna 2025 (3,9 % vuonna 2024). Säästämisaste kasvoi edellisvuodesta tulojen kasvaessa menoja nopeammin. Veroaste nousi 42,6 %:iin vuonna 2025 (42,2 % vuonna 2024). Veroasteen nousua selitti maksettujen pakollisten sosiaaliturvamaksujen kasvu. Kotitalouksien velkaantumisasiasteen lasku jatkui vuonna 2025, velkaantumisasiaste oli 122 %.

Valtionhallinnon alijäämä oli 10,9 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 10,2 miljardia euroa. Paikallishallinnon alijäämä oli 0,7 miljardia vuonna 2025, kun edellisenä vuonna alijäämä oli 2,6 miljardia. Paikallishallinnon, pois lukien hyvinvointialuehallinto, menot kasvoivat edellisvuodesta 1,4 miljardia euroa ja tulot 1,5 miljardia euroa. Suurin osa menojen ja tulojen kasvusta johtui julkisten työvoimapaalveluiden järjestämisvastuun siirrosta valtiolta kunnille. Työeläkelaitosten ylijäämä oli 2,8 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 2,2 miljardia euroa. Muiden sosiaaliturvarahastojen alijäämä oli 0,8 miljardia euroa. (Tilastokeskuksen tiedote 13.3.2026: Bruttokansantuotteen volyymi kasvoi 0,2 % vuonna 2025) Keskimääräinen kuluttajahintojen vuosimuutos eli inflaatio oli 0,3 % vuonna 2025 (Tilastokeskuksen tiedote 14.1.2026: Keskimääräinen inflaatio 0,3 % vuonna 2025).

Työttömyysaste oli vuonna 2025 keskimäärin 9,7 %, mikä oli 1,3 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2024. Työttömyys kasvoi kaikissa kymmenvuotiskäryhmissä (Tilastokeskuksen katsaus 20.3.2026: Työttömyysaste kasvoi kaikissa ikäryhmissä vuonna 2025).

Kuntatalouden tila heikkeni vuodesta 2024. Toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna kuntataloudessa oli yli 800 miljoonan euron alijäämä vuonna 2025, sillä kuntien kustannukset kasvoivat muun muassa TE-palvelu-uudistuksen myötä reippaasti. Talouden tilan heikkenemistä selittävät myös verotulojen aleneminen sekä valtionosuuksien leikkaukset. Kuntien kulut kasvoivat vuonna 2025 lähes pelkästään työttömyyden aiheuttamien lisäkulojen vuoksi.

Kuntien ja kuntayhtymien nettotoimintakulut eli toimintakate heikkeni 7,8 % eli noin miljardi euroa vuonna 2025. Kuntien yhteenlaskettu tulos oli 740 miljoonaa euroa vuonna 2025. Vuonna 2025 reilut kolmasosa

Manner-Suomen kunnista oli alijäämisiä tilikauden tuloksella mitattuna. Kunnat myivät omaisuuttaan vuonna 2025 kuitenkin sadoilla miljoonilla euroilla. Kertaerät paransivat yksittäisten kuntien tulosta merkittävästi. Verorahoitus ei riittänyt kattamaan kaikkia investointeja, sillä kunnat pitivät investointitasonsa korkealla tasolla myös vuonna 2025. Osa investoinneista jouduttiin kattamaan siis lainalla. Kuntien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien lainakanta kasvoi 3,7 prosenttia vuonna 2025, mutta suhteessa verotettaviin tuloihin velka ei kasvanut. (Kuntaliiton tiedote 3.2.2026: Työttömyys kuritti kuntien taloutta vuonna 2025)

Kuortane kuuluu Kuusiokuntien seutukuntaan, jossa työttömiä työnhakijoita joulukuussa 2025 oli 857 henkilöä (muutos vuoden takaiseen +38 työtöntä työnhakijaa). Kuortaneella työttömiä työnhakijoita oli joulukuussa 2025 98 henkilöä, joka on 6,8 prosenttia työvoimasta (muutos vuoden takaiseen +16 työtöntä työnhakijaa). Lukema on Etelä-Pohjanmaan maakunnan toiseksi pienin (keskiarvo maakunnassa 9,9 prosenttia). (Elinvoimakeskus, Etelä-Pohjanmaa Työllisyyskatsaus, Joulukuu 2025).

Kuortaneen asukasmäärä 31.12.2025 (3 305 henkilöä) väheni 31 henkilöä edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan nähden.

1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Vuoden 2025 alusta työ- elinkeinopalvelut (TE) sekä kotoutumispalvelut siirtyivät valtiolta kuntatason järjestämisvastuulle. Kuusiokuntien alueella TE-palvelut järjestää Kuntayhtymä Kymppi, johon Kuortaneen kunta kuuluu yhdeksän muun jäsenkunnan kanssa. Kotoutumispalveluihin liittyvät maahanmuuttokoordinaattorin palvelut Kuortaneen kunta hankkii Alavuden kaupungilta yhdessä Soinin kunnan ja Ähtärin kaupungin kanssa. TE-uudistuksen myötä työvoimapaalveluista muodostui kunnille uusi valtiosuustehtävä ja kuntien rooli työttömyysetuuksien korvaamisista kasvoi.

Kuortaneen lukion laajennus valmistui syyslukukauden 2025 käynnistyessä. Hankkeen kustannukset toteutuivat talousarvion mukaisesti. Kunnanvaltuuston päätöksen 6.10.2025 § 51 mukaisesti laajennushankkeen talousarvioon sisällytettiin lukion piha-alueisiin toteutettavan asfaltoinnin kustannukset, jolloin laajennushankkeen kokonaiskustannukseksi muodostui noin 2,1 milj. euroa (noin 1,048 milj. euroa vuonna 2025).

Verkko-osuuskunta Kuuskaistan Kuortaneen kunnalle olevan velan (pääoma 841 926,11 €) takaisinmaksusta on Kuuskaistan kanssa laadittu lyhennysohjelma, jonka mukaan velka tulee maksetuksi vuosittaisin lyhennyksin vuosien 2027 – 2046 aikana. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt velkojen uudelleenjärjestelyn kokouksessaan 19.5.2025 § 86.

Kunta käynnisti Hietaniemen puutarhakylän asemakaavahankkeen esiselvityksien teettämällä (ympäristölautakunta 13.5.2025 § 25).

Kantatien 66 ja seututien 697 liittymän parantamiseen liittyvä tiesuunnitelman laadinta käynnistyi toimintakertomusvuoden aikana Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen (sitemmin Elinvoimakeskus), Kuortaneen kunnan sekä konsulttina toimivan Destian kesken.

Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 17.11.2025 § 215 kunnan ja Kiinteistö Oy Kuortaneen Yritystilojen välisen isännöintipalvelusopimuksen irtisanomisesta, jonka myötä isännöintipalvelun myyminen yhtiölle kunnan toimintana päättyi vuoden 2026 puolella.

Etsivä nuorisotyö käynnistyi kunnan omana toimintana toimintakertomusvuonna.

1.1.5 Kunnan henkilöstö

Kunnan henkilöstömäärä toimialoittain 2025 vuoden viimeisenä päivänä oli yhteensä 163 henkilöä. Tästä vakinaisen henkilöstön määrä oli 131 ja määräaikaisia 32. Henkilötyövuosina laskettuna henkilöstöä on ollut yhteensä 161,62. Tästä vakinaisia 123,06 ja määräaikaisia 38,56

Henkilöstömäärän vaihtelu vuoden aikana ja osa-aikatyötä tekevien osuus henkilöstöstä vaikuttavat siihen, että henkilötyövuosi kuvaakin paremmin vuoden aikana palvelussuhteessa ollutta työvoimaa kuin henkilöstön lukumäärä.

Toimiala	Henkilöstömäärä 31.12.2025			Henkilötyövuodet 2025			Henkilötyövuodet 2024		
	vakinaiset	määräaik.	yht.	vakinaiset	määräaik.	yht.	vakinaiset	määräaik.	yht.
Hallinto	8	0	8	7,33	0,3	7,63	8,45	0,25	7,56
Sivistys	89	26	115	83,13	33,46	116,59	80,20	36,34	117,22
Tekninen	32	5	37	30,28	3,6	33,88	25,83	6,81	34,97
Ympäristö	2	1	3	2,32	1,2	3,52	5,95	0,68	2,40
Yhteensä	131	32	163	123,06	38,56	161,62	120,43	44,08	164,51

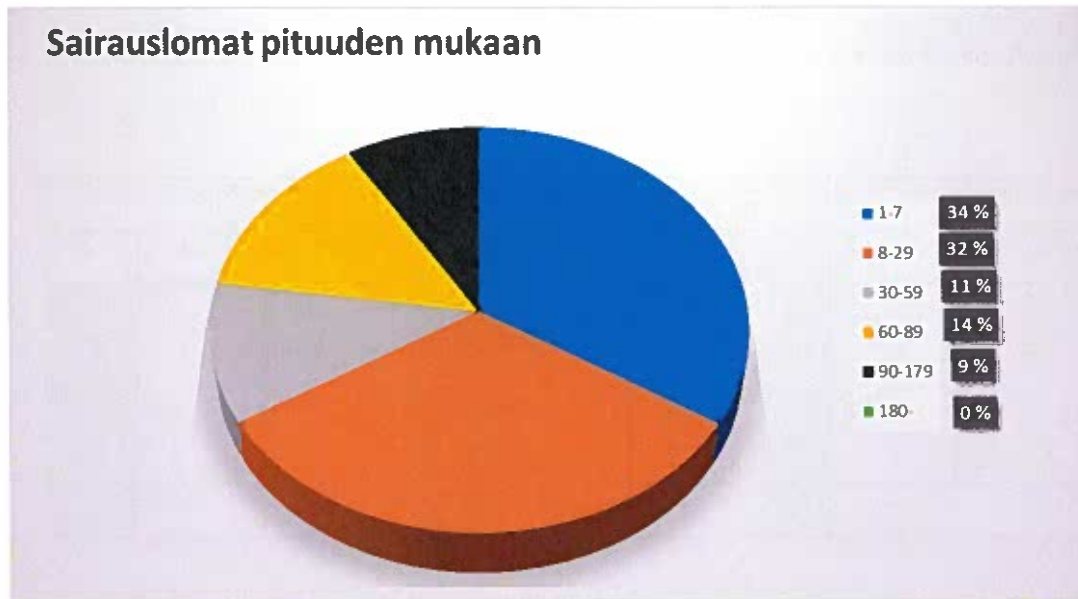
Kunnan työntekijöiden sairauspoissaoloja kertyi vuonna 2025 yhteensä 2429 päivää, joista palkallisia poissaoloja oli 2420 kalenteripäivää.

Vuoteen 2024 verrattuna sairauslomapäivien kokonaismäärä kasvoi ainoastaan 9 pv, mutta palkallisten sairauslomapäivien osuus kasvoi 451 pv. Vuoden 2025 keskimääräistä henkilötyövuotta kohden palkallisia sairauslomia kertyi 14,85 päivää / henkilötyövuosi (v. 2024 11,97 pv)

	%
Sairauspoissaoloprosentti	6,14
0 päivää sairastaneet (%-osuus henkilöstöstä)	32,23

Sairauspoissaoloprosentti lasketaan sairauspoissaolojen osuutena teoreettisesta säännöllisestä työajasta: Sairauspoissaoloaika (pv) / koko henkilöstön teoreettinen säännöllinen työaika (pv) x 100 = sairauspoissaolo %. (Teoreettinen työaika on laskettu vähentämällä kalenterivuoden päivistä lauantait, sunnuntait ja työaika lyhentävät arkipyhät. Määräaikaisen henkilöstön teoreettinen työaika on laskettu palvelussuhteen ajalta.)

Nolla päivää sairastaneiden prosenttiosuus on laskettu yli kuusi kuukautta vuoden aikana palvelussuhteessa olleesta henkilömäärästä (ei palvelussuhteiden lukumäärästä).

Sairauslomapäivät jaoteltuna poissaolon pituuden mukaan %

Yhteistoiminta- ja työsuojelutoimikunta on kokoontunut vuonna 2025 kaksi kertaa ja käsitellyt 16 asiakohdetta.

Kunnan henkilöstölinjauksessa, joka on laadittu erikseen, on laajemmin henkilöstöä koskevia tietoja.

1.1.6 Ympäristötekijät

Kuortaneen kunnassa ympäristösuojelun viranomaistehtävät on määrätty ympäristölautakunnalle ja sen alaiselle viranhaltijalle.

Kunta on mukana ilmastostrategiaan liittyvässä ns. Kestävät-yhteistyössä Alavuden, Lapuan, Kauhavan ja Kurikan kaupunkien kanssa. Valtaosa alueemme kasvihuonekaasupäästöistä muodostuu maataloudesta ja liikenteestä.

Kiinteistöjen saneeraus, energiatehokkuuden parantaminen sekä uusiutuvien energiamuotojen suosiminen tarjoavat parhaimmat mahdollisuudet päästövähennysten toteuttamiseen. Myös kunnan investointihankkeisiin on sisällytetty kestävän kehityksen tavoitteita. Neljään kunnan omistamaan kiinteistöön on asennettu kaukolämmön paineensäätöventtiili, minkä myötä kaukolämpökulutus on saatu laskemaan.

Ilmastonmuutoksesta johtuvat säätilan ääri-ilmiöt (sähkönjakeluun vaikuttavat myrskyt, äkilliset rankkasateet, pitkät sateettomat jaksot jne.) aiheuttavat sen, että esim. tulvia voi esiintyä kevään lisäksi myös muina vuodenaikoina. Äkilliset rankkasateiden aiheuttamat kesätulvat saattavat aiheuttaa ongelmia etenkin pienissä vesistöissä, kuten Kaarankajoessa. Tulvat aiheuttavat myös voimakasta ravinnekuormitusta vesistöihin.

Pitkät sateettomat jaksot saattavat vastaavasti aiheuttaa yksityisten kiinteistöjen talousvesikaivojen kuivumista ja pitkään jatkuessa myös tärkeiden pohjavesialueiden pohjaveden pinnat lähtevät laskuun.

Talvikuukausien lämpötilojen ja sadannan voimakas vaihtelu kuormittaa osaltaan tieverkkoa ja aiheuttaa haasteita mm. liukkauden torjunnassa, tierumpujen jäätymisessä jne.

1.1.7 Muut ei taloudelliset asiat

Kunnanhallituksen ja maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen jäsenten, valtuuston ja lautakunnan puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien, kunnanjohtajan sekä kunnanhallituksen ja lautakunnan esittelijän on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Sidonnaisuusilmoitus tehdään sidonnaisuusrekisteriin, jota valvoo tarkastuslautakunta. Lautakunta seuraa ilmoitusvelvollisuuden noudattamista, tarkastaa tiedot ja saattaa ilmoitukset vuosittain valtuustolle tiedoksi. Tilinpäätöshetkellä ilmoitus puuttui vielä yhdeksältä ilmoitusvelvolliselta luottamushenkilöltä.

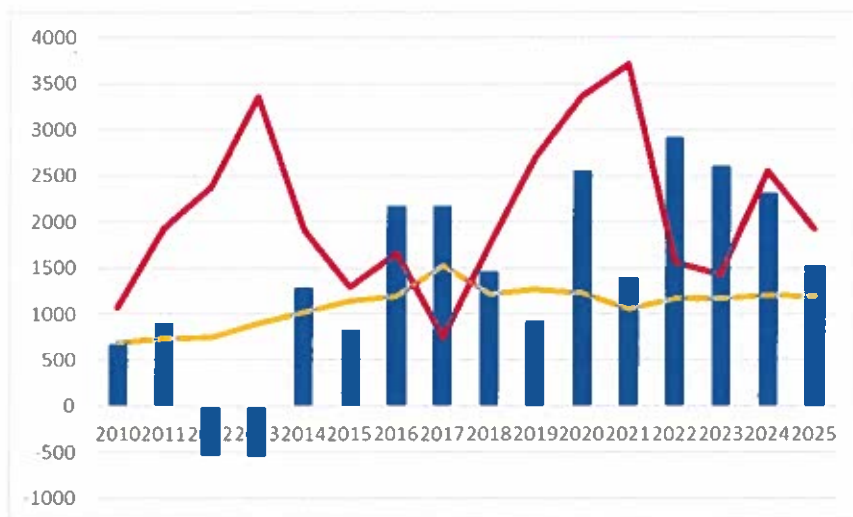
Kunnanvaltuusto hyväksyi 8.10.2018 § 33 Kuortaneen kunnan sisäisen valvonnan ohjeen, jonka mukaan hankintojen suorittamisessa noudatetaan voimassa olevien lakien lisäksi kunnanhallituksen 19.12.2022 § 264 hyväksymää Kuortaneen kunnan hankintaohjetta.

Kuortaneen kunnassa on kunnanhallituksen hyväksymä tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma, jonka kulmakivinä on tasa-arvo, yhteinen päämäärä, osaamisen ja aktiivisuuden huomioiminen sekä asiakaspalveluasenne. Sen tarkoituksena on esittää ne tavoitteet ja toimenpiteet, joilla voidaan edistää työyhteisön yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä parantaa työhyvinvointia ja edistää työhön sitoutumista kunnan palveluksessa.

1.1.8 Arvio tulevasta kehityksestä

Vuoden 2025 tulos 331.465,76 euroa ylittyi 159.065,76 euroa verrattuna vuoden 2025 muutettuun talousarvioon nähden. Tähän vaikutti pääasiassa se, että valtionosuuksia kertyi ennakoitua enemmän ja henkilöstökuluissa, palvelujen ostoissa ja muissa toimintakuluissa päästiin alle budjetoidun.

Kun vuoden 2025 ylijäämä lisätään taseen yli- / alijäämättilille muodostui 31.12.2025 taseen ylijäämäksi 10.013.528,21 euroa.

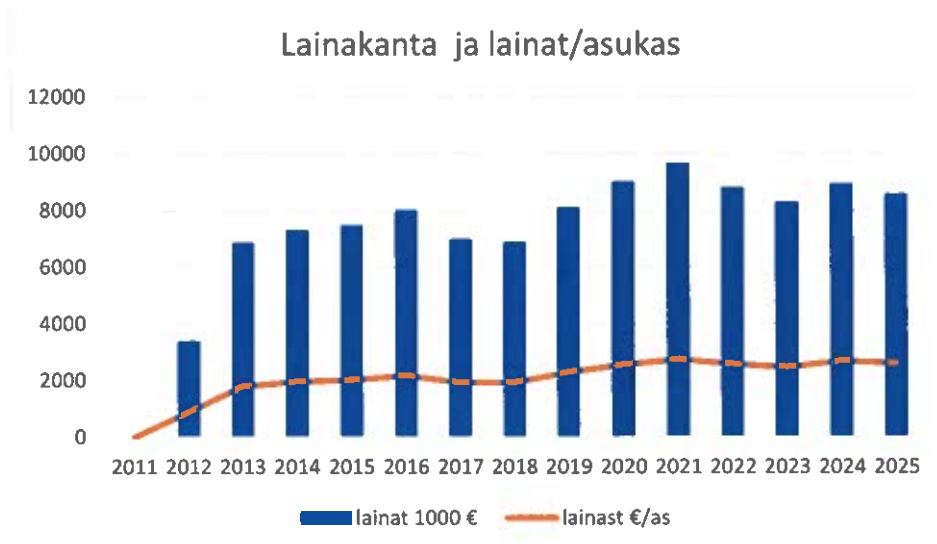

Vuosikate (sin) / nettoinvestoinnit (pun) / poistot (kelt) 1000 €

Pitkällä aikavälillä kunnan nettoinvestoinnit ovat ylittäneet vuosikatteen määrän useana vuonna. Tällöin investoinnit on jouduttu rahoittamaan lainarahoituksella siltä osin, kun investointien määrä on ylittänyt vuosikatteen. Vuosina 2022 ja 2023 tulo-rahoitus on riittänyt kattamaan nettoinvestoinnit. Vuoden 2025

investointimenot olivat 2.031.580,01 € ja kun siitä vähennetään käyttöomaisuuden myyntitulot ja investointeihin saadut rahoitusosuudet, jää nettoinvestointien arvoksi 1.922.014,83 €. Vuonna 2025 lainakanta väheni 368.046,85 euroa. Kunnan korollinen vieras pääoma oli vuoden lopussa 8.567.684,45 euroa. Asukasta kohden laskettuna tämä on 2.592,34 euroa /as.

Viimeisen 10 vuoden aikana nettoinvestoinnit (v. 2016-2025) ovat olleet yhteensä 21 milj. euroa. Kunnan velkamäärä vastaa n. 41 %:a investointien määrästä.

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Syksyn 2025 arviointitilanteessa on käyty läpi edellisessä arvioinnissa havaitut riskit ja etenkin niihin kohdistuneiden toimenpiteiden vaikutus riskitasoon. Myös tarkastelujaksolla mahdollisesti havaitut uudet riskit on otettu mukaan arviointiin.

Helmikuussa 2022 käynnistynyt Ukrainan sota sekä muu maailmanpoliittinen tilanne luovat kansainvälisestä luonteestaan huolimatta varautumistarpeita myös Kuortaneen kuntaan. Tällä hetkellä riskit liittyvät lähinnä toiminnallisen varautumisen kysymyksiin (esimerkiksi kyberhyökkäykset, sähkökatkot ja sotilaallinen uhka).

Hallinto-oikeuteen oli jätetty ympäristölautakunnan 10.10.2023 § 50 päätöksestä valitus ympäristölupa-asiassa. Hallinto-oikeus kumosi ympäristölautakunnan päätöksen 26.2.2025 antamallaan päätöksellä 21/8/2025.

Hallinto-oikeuteen oli jätetty valitus teknisen lautakunnan päätöksestä 17.9.2024 § 78 Kirkkotien pohjoisosan kevyenliikenteenväylän linjaus / julkisesti nähtäville / muistutukset / oikaisuvaatimus. Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen 10.10.2025 antamallaan päätöksellä 1277/2025.

Hallinto-oikeuteen jätettiin kunnanvaltuuston 10.2.2025 § 3 päätöksestä valitus Kuortaneenjärven osayleiskaavan 2. osasta. Asian käsittely on hallinto-oikeudessa kesken.

Taloudelliset riskit

Lähivuosina kunnan tulokehityksen erityisenä riskinä arvioidaan olevan valtionosuuksien kehittyminen tulevina vuosina. Valmistelussa ollut peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmää koskeva uudistus siirtyi tulevalle eduskuntakaudelle, mutta riskit uudistuksen negatiivisista vaikutuksista Kuortaneen kunnan

valtionosuuksiin säilyvät edelleen. Myös opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuksiin liittyy riski lukion opiskelijamäärän kehitymisestä.

Julkisen yritysrahoituksen osalta valtion taloudellinen sopeuttaminen kasvattaa kuntatason taloudellista riskiä tulevaisuudessakin. Toisaalta iso osa rahoituksesta on EU:n osarahoittamaa, jonka määrä alueellamme on suhteellisen korkealla tasolla tulevina vuosina.

Suurin luottoriski on ollut Verkko-osuuskunta Kuuskaistan yrityssaneerausohjelmaan 2017-2026 sisältynyt 841.926,11 euron velka, joka ohjelman mukaisesti tulisi maksaa kertasuorituksena saneerausohjelman päättyttyä 30.9.2026. Tämän velan takaisinmaksusta on Verkko-osuuskunta Kuuskaistan kanssa kuitenkin laadittu lyhennysohjelma (kvalt 19.5.2025 § 86), jonka mukaan velka tulee maksetuksi seuraavan 20 vuoden aikana.

Lisäksi kunnalla on antolainasaamisia omalta tytäryhtiö Kiinteistö Oy Kuortaneen Asunnoilta, joka harjoittaa vuokraustoimintaa. Yhtiön kanssa on neuvoteltu päivitetty maksusuunnitelma koskien kunnan lainojen lyhennysaikataulua sekä kunnan yhtiöltä olevia myytisaamisia. Riskinä tiedostetaan yhtiön tämänhetkinen talustilanne, jonka kuitenkin arvioidaan helpottuvan kyseisen maksusuunnitelman myötä sekä osan yhtiön lainoista päättyessä vuonna 2027. Muut kunnan luottoriskit kohdistuvat lähinnä kunnan myöntämiin takauksiin eri yhteisöille.

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevien kiinteistöjen vuokrausasteeseen hyvinvointialueelle liittyy tulevien vuosien osalta riskiä. Riskiä voidaan pienentää luomalla ja säilyttämällä hyvä ja tiivis yhteistyö hyvinvointialueen kanssa sekä pitämällä tilat hyvässä kunnossa. Toisaalta riskiä voidaan pienentää myös miettimällä ja suunnittelemalla kiinteistöjen vaihtoehtoja käyttöä varautuen tilanteeseen, mikäli osa niistä lakkaisi sote-käytössä.

Toiminnalliset riskit

Maailmantilanteen takia tietoturvaan ja tietosuojaan liittyen on olemassa jatkuva uhka esimerkiksi tietomurtoihin, vaikkakaan kyberhyökkäyksen todennäköisyys ei ole merkittävästi kasvanut. Mahdollisuus hyökkäykseen tunnistetaan ja siihen varaudutaan huolehtimalla palomuurien ja virustorjunnan ajantasaisuudesta. Myös kulunvalvonta ja henkilöstön koulutus ovat tärkeitä asioita. Koulutuksella parannetaan henkilöstön osaamista tietoturvaan ja siihen kuuluvien riskien tiedostamiseen liittyen.

Asiakirjahallinnon resurssi on edelleen täyttämättä. Tähän etsitään ratkaisua eri vaihtoehtojen kautta. Tiedon säilymiseen liittyvä riski on olemassa.

Henkilöstöresurssien haavoittuvuus sairastumisten tms. johdosta tiedostetaan ja kehitetään sijaisjärjestelyjä. Tärkeää on myös työnantajan taholta henkilökohtaisen kunnan ja terveyden tukeminen, jota toteutetaan esimerkiksi E-passi-käytännön kautta ja muulla työhyvinvoinnin vahvistamisella. Houkutteleva rekrytointi parantaa ammattitaitoisen henkilöstön saatavuutta asiantuntijatehtäviin, jota voidaan edesauttaa muun muassa uusien rekrytointipalveluiden käyttöönotolla. Kuntastrategian mukaisesti myös henkilöstön osaamisesta huolehtimisella ja hyvällä johtamisella on tärkeä roolinsa asian osalta.

Kirjaston ja kunnantalon läheisyydessä on liikenneturvallisuuksessa parannettavaa. Käynnissä olevassa hallintokorttelin kehittämishankkeen myötä asiaan on jo tullut ja enenevästi tulee parannuksia. Yhteiskoulun parkkipaikka-alue on parantunut huomattavasti, mutta kouluun liittyvässä liikennöinnissä on riskejä edelleen.

Vesi- ja viemärlaitoksen toiminnassa tärkeää on energian saannin turvaaminen. Porrasojalla vesisäiliötilavuutta on normaalioloissa riittävästi, samoin tukkuvesitoimittajalla on tarpeelliset varavoimälähteet. Vesijohtoverkoston saastumisen ehkäisemiseksi takaiskuventtiilejä lisätään pumppaamoihin edelleen, ylä- ja alavesisäiliöitä tarkastetaan ja puhdistetaan säännöllisesti. Lyhytaikaisiin sähkökatkoksiin liittyen kunnalle on hankittu varavoimakoneita ja ennakkosuunnitelmaa on laadittu. Vesi- ja viemärlaitoksen mahdollisiin putkirikkoihin liittyvä riskiä on pienennetty ja pienennetään edelleen uusimalla ja saneeraamalla kyseistä verkostoa.

Kaukolämmön saatavuuteen varaudutaan käymällä sen toimittajan kanssa läpi varautumissuunnitelma häiriötilanteissa. Osa kunnan kiinteistöistä on vaihtoehtoisessa lämmitysjärjestelmässä.

Strategiset riskit

Viimeaikainen maailmanpoliittinen tilanne on lisännyt riskiä maailmantalouden negatiiviseen kehitykseen esimerkiksi korkotason nousun kannalta. Kuortaneella työllisyysluvut ovat toistaiseksi pysyneet korkealla tasolla. Korkea työllisyys ja pienenevät ikäluokat pitävät osaavan työvoiman saatavuuden riskin korkealla tasolla. Lisäksi iso muutos TE-palvelujen järjestämisvastuussa pitää riskiä korkealla tasolla. Toisaalta Kuntayhtymä Kymppi ja vuoden 2025 alusta voimaanastunut TE-uudistus lisäävät kuntien työkaluja asian hoitamiseen. Työvoiman saannin esteisiin liittyy riski niiden muuttumiseen yritysten kasvun esteiksi. TE-uudistuksen valmisteluun on osallistuttu aktiivisesti, jolla muutokseen liittyviä riskejä on pyritty pienentämään. Lisäksi tärkeää on työperäisen maahanmuuton edistäminen projektein sekä kotouttaminen.

Riskinä tulevaisuuden osalta tunnistetaan myös tilanne, jossa isot työllistävät yritykset lopettaisivat toimintansa tai siirtäisivät toimintaansa muualle tai menettäisivät investointimahdollisuuksiaan esimerkiksi suuren alueellisen alihankkijan seurauksena. Riskiä hallitaan muun muassa aktiivisella työllä yrittäjämönteisen ilmapiirin vahvistamiseksi, tiiviillä yhteydenpidolla yritysten kanssa, kasvuhakuisten yritysten tunnistamisella sekä yritysten stressikyvyn edistämällä.

Kunnan asuntotarjonnan tulee vastata sille asetettavaan kysyntään. Asuntotuotannon turvaamiseen tulee kiinnittää jatkossa yhä enemmän huomiota. Myös markkinoinnin kautta pystytään vahvistamaan kunnan veto- ja pitovoimaa. Riskinä nähdään tilanne, ettei kunnan asuntotarjonta ja vetovoima riitä houkuttelemaan riittävästi väestöä kunnasta poisuuttavien tai eläköityvien tilalle, mikä aiheuttaa nettomuuttotappiota ja työvoiman määrän heikkenemistä. Riskinä voidaan tunnistaa kunnan tytäryhtiö Kiinteistö Oy Kuortaneen Asuntojen tämänhetkinen taloudellinen mahdollisuus esimerkiksi uusien asumisratkaisujen kehittämisen osalta.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskit liittyvät mm. henkilöihin kohdistuviin riskeihin, omaisuusvahinkoihin, keskeytyksiin, vastuisiin sekä ympäristövahinkoihin ja onnettomuuksiin. Näihin riskeihin on varauduttu vahinko- ja vastuuvakuutuksin. Vapaaehtoisten vahinkovakuutusten ja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen osalta kunnan sopimuskuoppani oli kertomusvuoden loppuun saakka OP Pohjola ja 1.1.2026 lukien vakuutusyhtiö If. Vahinkoriskeihin on varauduttu perehdyttämällä ja kouluttamalla henkilöstöä.

Kunnan rakennettuun omaisuuteen ikääntymisestä, luonnonvoimista tai ilkeistä johtuvia vahinkoriskejä hallitaan säännöllisellä seurannalla ja suunnitelluilla korjaus- ja saneeraustoimenpiteillä. Myös turvallisuussuunnitelmien ajantasaisuudella on tärkeä merkityksensä.

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä

Hallintosäännön sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevassa luvussa 12 on määritelty kunnanhallituksen, lautakuntien ja viranhaltijoiden ja esimiesten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut. Kuortaneen kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja ohjeet on hyväksytty kunnanvaltuustossa 8.10.2018. Kunnan Konserniohjeeseen (kvalt 12.11.2018) sisältyvät tytäryhtiöiden riskienhallintaa koskeva ohjeistus.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista sekä selkeyttää seurantaa ja raportointia seuraavat seikat huomioiden

- vaikuttavuus ja tuloksellisuus,
- raportointi ja tiedon oikeellisuus

- toiminnan laillisuus ja johdon ohjeiden noudattaminen
- resurssien ja omaisuuden turvaaminen.

Esimiehet ovat ohjeistaneet alaistaan henkilöstöä.

Riskiarviointia on suoritettu kaikilla sektoreilla ohjeen mukaista luokitusta apuna käyttäen. Tunnistetut riskit on arvioitu ja kirjattu ylös. Merkittävimpien riskien hallitsemiseksi on mietitty toimintatavat ja vastuutahot. Seuranta suoritetaan vähintään vuosittain tai tarvittaessa erillisen seurantasuunnitelman mukaan.

1.2.1 Sisäinen valvonta

Talousarvion ja tavoitteiden toteutumista ja tuloksellisuutta sekä kuntastrategian toteutumista seurattiin osavuosikatsauksien yhteydessä, jotka vietiin myös valtuuston käsiteltäväksi. Lisäksi vuoden 2025 talousarviomuutoksia käsiteltiin kunnanvaltuustossa 19.5.2025 § 17, 11.8.2025 § 41, 10.11.2025 § 58 ja 8.12.2025 § 66-67. Investointihankkeista on raportoitu kunnanhallitukselle sisäisen valvonnan ohjeen mukaisesti. Kuntalain mukaan valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa arvioi myös tarkastuslautakunta antamassaan arviointikertomuksessa.

Sisäisen valvonnan ohjeen mukaiseen laskujen kierrätys- ja hyväksymismenettelyyn on kiinnitetty erityistä huomiota ja hyväksyjät on nimetty toimialoittain käyttötaloussuunnitelmien hyväksymisen yhteydessä.

Hallintosäännössä on määräykset kunnan päätöksenteko- ja kokousmenettelystä. Tehtyjen päätösten oikeellisuutta valvottiin siten, että toimielimen pöytäkirjat on toimitettu kunnanhallitukselle ja viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat asianomaiselle toimielimelle. Säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisessa ei ole havaittu virheitä tai rikkomuksia.

Häiriötilanteiden aikaista toimintaa varten on nimetty valmiusjohtoryhmä, joka päivittää kunnan valmiussuunnitelmaa. Myös EU:n tietosuoja-asetuksen säännökset ja tietoturva on otettu osaksi jokapäiväistä toimintaa.

Kunnan vakuutuksia hoitaa kilpailutuksen kautta valittu meklaritoimisto, Söderberg & Partners. Tilivuoden aikana kilpailutettiin vakuutukset. Kilpailutuksen tuloksena vakuutusyhtiö vaihtuu OP Pohjolasta If-vakuutusyhtiölle 1.1.2026 alkaen.

1.2.2 Riskien hallinta

Sisäisen valvonnan ohjeessa riskit on luokiteltu neljän pääotsikon alle seuraavasti auttamaan riskien tunnistamista;

- Toiminnalliset riskit (toiminta, henkilöstö ja juridinen vastuu)
- Strategiset riskit (toimintaympäristö, hallintomalli ja johtaminen, palvelujen kehittäminen)
- Taloudelliset riskit (tulevaisuuden kuntatalous, tasapainoinen talous, rahoitus)
- Vahinkoriskit (ympäristö, omaisuus, palvelutoiminnan turvallisuus)

Henkilöstö ja esimiehet ovat tuloksikoko- / tulosaluekohtaisesti arvioineet ja raportoineet havaitsemiaan riskejä laajasti hyväksytyyn riskienhallinnan ohjeen mukaisesti. Tunnistetut riskit on pisteytetty arvioimalla sen todennäköisyys ja vaikutukset. Arvioinnin tulokset raportoidaan toimielimille ja kunnanhallitukselle.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa tehdään aktiivisesti, niin että se on jatkuva prosessi kunnan ydintoimintojen rinnalla.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, kuinka tilikauden tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Riittävyys osoitetaan tuloslaskelmassa toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Lisäksi arvioinnissa käytetään tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja.

1.3.1 Tilikauden tulos

Vuoden 2025 tulos 331.465,76 euroa, oli 159.065,76 euroa parempi verrattuna vuoden 2025 muutettuun talousarvioon. Tähän vaikutti pääasiassa se, että henkilöstökuluissa, palvelujen ostoissa ja muissa toimintakuluissa päästiin alle budjetoidun.

	1 000 €	Muutos %
Myyntituotot	2 041	12,2
Maksutuotot	137	-11,2
Tuet ja avustukset	257	21,6
Muut toimintatuotot	1 153	-2,2
Verotulot	6 812	-1,1
Valtionosuudet	6 590	-5,1
Rahoitustuotot	93	-21,5

Toiminnan rahoitus erittäin ja muutos v. 2024 tilinpäätökseen.

Toimintatuotot

Tuloslaskelman toimintatuotot koostuvat myynti- ja maksutuotoista sekä saaduista tuista ja avustuksista.

Talousarvioon 2025 verrattuna toimintatuotot toteutuivat budjetoidusti (100,2 %)

Verotulot

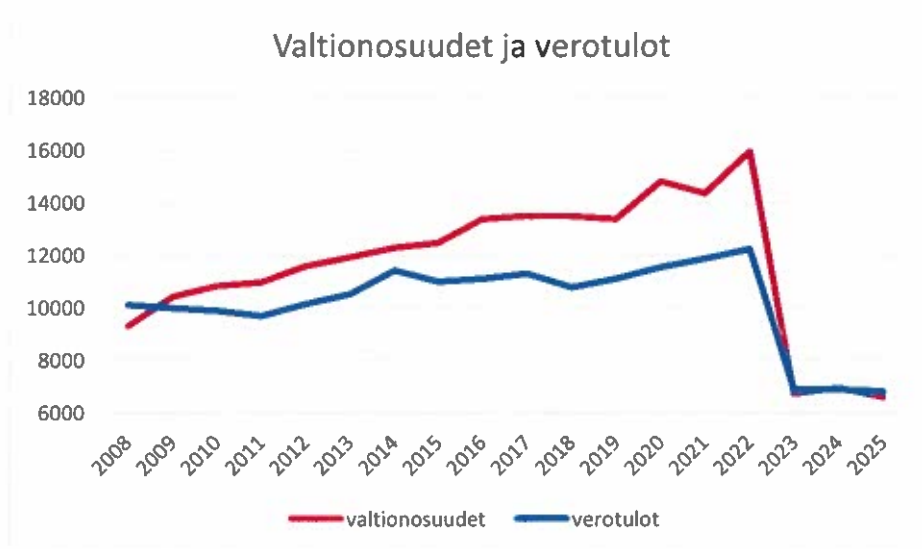
Tilikauden verotuloja kertyi kokonaisuudessaan 6.811.785,14 euroa talousarvion mukaisesti (99,9 %)

Verolajikohtaisen tarkastelun mukaan tuloverot toteutuivat 0,4 % paremmin ja kiinteistöverot 3,4 % heikommin, mutta yhteisöveroja kertyi 1,8 % enemmän verrattuna talousarvioon.

Valtionosuudet

Valtionosuudet koostuvat peruspalvelujen valtionosuuksista (4.203.471 €), veroperustemuutoksista johtuvista veromenetysten korvauksista (559.308 €) ja Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1.827.718 €), yhteensä 6.590.497 euroa.

Valtionosuudet kokonaisuutena toteutuivat 1,4 % alle muutetun talousarvion.

Vuoden 2023 alusta voimaan tullut soteuudistus leikkasi kunnan verotuloja n. 56 % ja valtionosuuksia n. 41 %, kun sotepalvelut siirtyivät hyvinvointialueen tuottamiksi.

Toimintakulut

	1 000 €	Muutos %
Henkilöstökulut	8 766	1,9
Asiakaspalvelujen ostot	467	74,0
Muiden palvelujen ostot	3 740	-0,3
Aineet, tarvikk. ja tavarat	1 455	5,0
Avustukset	387	27,5
Muut toimintakulut	550	-10,4
Rahoituskulut	196	-31,4

Toimintakulut menoerittäin ja muutos v. 2024 tilinpäätökseen (1 000 €)

Toimintakulujen kokonaismäärä oli tilikaudella 2025 yhteensä 15,4 miljoonaa euroa, mikä on 3,5 % enemmän edellisen vuoden toteutumaan nähden.

Talousarvioon 2025 verrattuna toimintakulut alittuivat 261.292 euroa (1,7 %) talousarvioon nähden.

Toimintakate

Toimintatuottojen ja toimintakulujen erotuksena laskettava toimintakate ilmoittaa paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Kunnissa toimintakate on negatiivinen, sillä kuntien palvelutuotanto perustuu pääosin verotuloihin ja valtionosuuksiin. Vuoden 2025 toimintakate oli -11.776 milj. euroa. Talousarvioon verrattuna toimintakate toteutui 2,2 % paremmin.

Vuosikate

Vuosikatteella arvioidaan tulorahoituksen riittävyyttä. Vuosikate (rahoitustulos) osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Perusoletus on, että tulorahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen.

Poistot kuvaavat keskimääräistä vuosittaista korvausinvestointitarvetta. Mikäli vuosikate kattaa poistot (korvausinvestoinnit), kunnan ei tarvitse velkaantua, realisoida käyttöomaisuuttaan tai pitkäaikaisia sijoituksiaan tai vähentää toimintapääomaansa pitääkseen palvelujen tuotantovälineet toimintakunnossa. Jos vuosikate jää negatiiviseksi, tulorahoitus ei riitä edes juokseviin menoihin. Tilikaudella 2025 vuosikatetta syntyi 1.522.601,22 euroa. Poistoja vuonna 2025 kirjattiin 1.191.135,86 euroa.

Tilikauden tulos

Tilikaudelle laaditun alkuperäisen talousarvion toteutuessa tulos olisi ollut -147.600 euroa alijäämäinen. Tilikauden aikana talousarvioon tehtyjen muutosten jälkeen tuloksen arvioitiin muodostuvan 172.400 euroa ylijäämäiseksi. Lopullinen vuoden 2025 tilikauden tulos on tätäkin parempi, 331.465,76 euroa ylijäämäinen.

Vuoden 2025 alkuperäistä talousarviota parempi tulos selittyy pääosin valtionosuuksien arvioitua suuremmasta kertymästä sekä toimintakulujen alittumisesta talousarvioon verrattuna.

Tuloslaskelma	2025	2024
Toimintatuotot	3 588	3 410
Toimintakulut	-15 364	-14 839
Toimintakate	-11 776	-11 429
Verotulot	6 812	6 885
Valtionosuudet	6 590	6 946
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	48	53
Muut rahoitustuotot	45	45
Korkokulut	-170	-225
Muut rahoituskulut	-26	3
Vuosikate	1 523	2 278
Poistot ja arvonalentumiset	-1 191	-1 204
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Tilikauden tulos	331	1 074
Tilikauden yli-/alijäämä	331	1 074
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Toimintatuotot/Toimintamenot, %	23	23
Vuosikate/Poistot, %	128	189
Vuosikate, euro/asukas	460,7	682,9
Asukasmäärä 31.12.	3305	3336

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelmassa esitetään kaikki kunnan rahaliikenne ja tarkastellaan sitä, lisääntyvätkö vai vähenevätkö kunnan rahavarat tilikauden aikana. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen sekä tulorahoituksen ja investointien nettomäärä, että rahoitustoiminnan (anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden) muutosten nettomäärä.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Rahoituslaskelma lähtee liikkeelle vuosikatteesta. Kun vuosikatteesta vähennetään tulorahoituksen korjaukset, saadaan toiminnan rahavirta 1.534.643,78 euroa, joka kuvaa kuinka paljon varsinaisesta toiminnasta on kertynyt rahavaroja tilikauden aikana.

Investointien rahavirta kuvaa investointeihin kohdistuvien tulojen ja menojen vaikutusta rahavaroihin. Tilikauden investointimenot olivat 2.031.580,01 euroa. Kun tässä huomioidaan vuonna 2025 toteutuneet tulorahoituksen korjaukset, rahoitusosuudet investointeihin sekä käyttöomaisuuden myynnit, jää nettoinvestointien määräksi 1.934.056,99 euroa.

Vuoden 2025 toiminnan rahavirran ja nettoinvestointien erotus (toiminnan ja investointien nettokassavirta) oli -399.413,21 euroa.

Rahoituksen rahavirta

Antolainojen määrä väheni 1.297,14 euroa ja kunnan oma lainakanta väheni 368.046,85 euroa.

Toimeksiantojen varat ja saamisten muutos ja korottomat velkojen määrä kasvoi yhteensä 439.202,62 euroa. Näin rahoituksen nettorahavirta oli vuonna 2025 yhteensä 72.452,91 euroa.

Rahavarojen muutos

Rahoituslaskelman varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirran ja rahoitustoiminnan nettorahavirran erotus osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella. Vuonna 2025 kassavarat vähenivät 326.960,30 euroa.

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

1000 euroa	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 523	2 278
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	12	
Investoinnit		
Investointimenot	-2 032	-2 569
Rahoitusosuudet investointimenoihin	44	18
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	54	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-399	-273
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	1	-682
Antolainasaamisten lisäykset	-61	-730
Antolainasaamisten vähennykset	62	49
Lainakannan muutokset	-368	632
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-368	-368
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	1 000
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	439	-134
Rahoituksen nettorahavirta	72	-184
Rahavarojen muutos	-327	-457
Rahavarat 31.12.	1 025	1 352
Rahavarat 1.1.	1 352	1 809
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	2 418	2 052
Investointien tulorahoitus, %	77	89
Laskennallinen lainanhoitokate	1,5	2,3
Kassan riittävyys, pv	28	26
Asukasmäärä	3 305	3 336

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta

Tunnusluvun avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä.

Laskennallinen lainanhoitokate

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Konsernitilinpäätöksen laskennallista lainanhoitokatetta käytetään yhtenä tunnuslukuna kuntalain 118 §:n mukaisessa kunnan erityisen vaikean taloudellisen aseman arvioinnissa. Kuntalain 118 §:n mukainen tunnusluvun raja-arvo on 0,8.

Kassan riittävyys

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT					
VASTAAVAA	2025	2024	VASTATTAVAA	2025	2024
PYSYVÄT VASTAAVAT	32 469	31 739	OMA PÄÄOMA	23 115	22 783
Aineettomat hyödykkeet	540	593	Peruspääoma	12 410	12 410
Aineelliset hyödykkeet	22 461	21 909	Muut omat rahastot	691	691
Maa- ja vesialueet	3 239	3 230	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	9 682	8 608
Rakennukset	13 186	11 457	Tilikauden yli-/alijäämä	331	1 074
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 742	5 755			
Koneet ja kalusto	56	94	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	242	236
Muut aineelliset hyödykkeet	202	202	Valtion toimeksiannot	0	0
Ennakkomaksut			Lahjoitusrahastojen pääomat	238	232
ja keskeneräiset hankinnat	35	1 170	Muut toimeksiantojen pääomat	4	4
Sijoitukset	9 468	9 237			
Osakkeet ja osuudet	6 648	6 415	VIERAS PÄÄOMA	11 462	11 694
Muut lainasaamiset	2 760	2 791	Pitkäaikainen	3 245	4 068
Muut saamiset	61	30	Lainat rahoitus- ja vak. laitoksilta	2 960	3 300
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	238	232	Lainat julkisyhteisöiltä	286	767
Valtion toimeksiannot	0	0	Lyhytaikainen	8 217	7 626
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	238	232	Joukkovelkakirjalainat	4500	4500
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 112	2 742	Lainat muilta luotonantajilta	823	368
Saamiset	1 088	1 390	Saadut ennakot	97	112
Lyhytaikaiset saamiset	1 026	1 175	Ostovelat	1061	999
Myyntisaamiset	944	652	Muut velat	977	960
Muut saamiset	82	522	Siirtovelat	760	687
Siirtosaamiset	61	215			
Rahoitusarvopaperit	625	607			
Sijoitukset rahamarkkinainstr	625	607			
Rahat ja pankkisaamiset	399	744			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	34 819	34 713	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	34 819	34 713
Taseen tunnusluvut			2025	2024	
Omavaraisuusaste, %			67	66	
Suhteellinen velkaantuneisuus-%			67	67	
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €			10 014	9 682	
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas			3 030	2 902	
Lainakanta 31.12., 1 000 €			8 568	8 936	
Lainakanta, €/asukas			2 592	2 679	
Lainat ja vastuut 31.12. 1000 €			11 891	13 195	
Lainat ja vastuut €/asukas			3 598	3 955	
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €			2 760	2 791	
Asukasmäärä			3305	3336	

Omavaraisuusaste

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaruusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Tähän tunnuslukuun ei vaikuta pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä, joten se on kuntien vertailussa omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt yli-/alijäämä

Luku osoittaa paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana tai kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla enakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

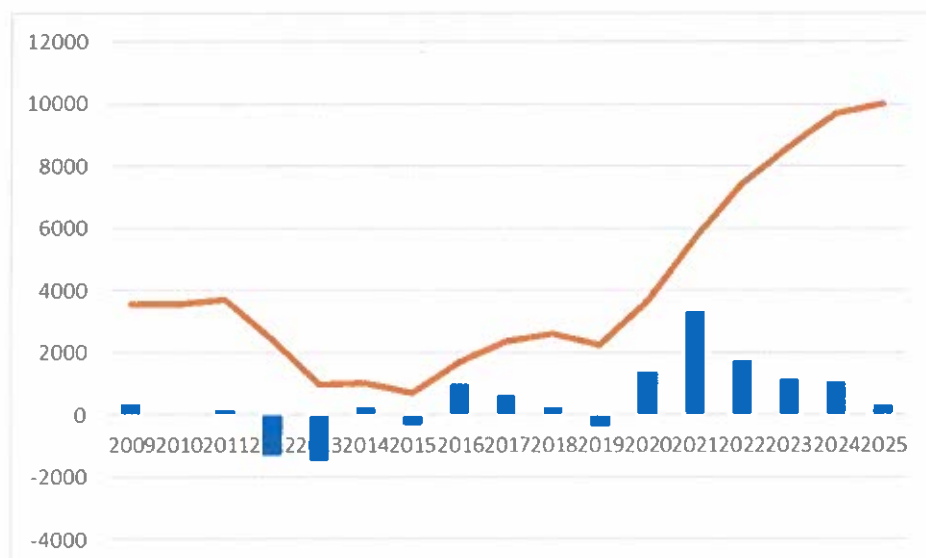
Lainat ja vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrää. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Vuokravastuissa ilmoitetaan vuokratut toimitilat, koneet ja laitteet sekä maa-alueet. Toimitilojen vuokravastuina esitetään myös esimerkiksi tilapäisten ja siirrettävien rakennusten sekä edelleen vuokrattujen tilojen vuokravastuut. Jäljellä olevien vuokrien määrä ilmoitetaan vuokra-ajalta, jona vuokrasopimus ei ole peruutettavissa. Toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten vuokra-aikana pidetään siten irtisanomisaikaa.

Lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Tilikauden tulos (sin) ja taseen ylijäämä (pun)

1.5 Kunnan kokonaistulot ja menot

Tulot	1000 eur	Menot	1000 eur
Varsinainen toiminta		Varsinainen toiminta	
Toimintatuotot	3 588	Toimintamenot	15 364
Verotulot	6 812	Korkokulut	170
Valtionosuudet	6 590	Muut rahoituskulut	26
Korkotuotot	48	Satunnaiset kulut	0
Muut rahoitustuotot	45	Tulorahoituksen korjauserät	
Satunnaiset tuotot	0	+/- Pakollisten varausten muutos	
Tulorahoituksen korjauserät	12	Käyttöomaisuuden myyntitap	12
käyttöomaisuuden myyntivoitot		Muut korjauserät	
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoil	44	Käyttöomaisuusinvestoinnit	2 032
Käyttöomaisuuden myyntituotot	66	Rahoitustoiminta	
Rahoitustoiminta		Antolainasaamisten lisäykset	61
Antolainasaamisten vähennykset	62	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	368
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Oman pääoman vähennykset	0
Oman pääoman lisäykset			
Kokonaistulot yhteensä	17 267	Kokonaismenot yhteensä	18 033
Kokonaistulot - Kokonaismenot =			-766
Rahavarojen muutos- muut maksuvalmiiden muutokset			-766

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Konsernirakenne

Kuortaneen kunnan konserniin kuuluu kaksi tytäryhteisöä ja kolme kuntayhtymää. Kunnalla on omistuksia myös kahdessa osakkuusyhteisössä, jotka on myös yhdistelty konsernitilinpäätökseen.

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty kpl	Ei yhdistelty kpl
Tytäryhteisöt	2	
Kiinteistö Oy Kuortaneen Asunnot Kiinteistö Oy Kuortaneen Yritystilat		
Kuntayhtymät	3	
E-P:n Liitto ky Seinäjoen koulutus ky Kuntayhtymä Kymppi		
Osakkuusyhteisöt	2	
Kiinteistö Oy Kuortaneen Jäähalli Kuortaneen Areena Oy		
Yhteensä	7	

1.6.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Kuortaneen kunnan hallintosäännön 21 §:n mukaan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Hallintosääntö määrittelee myös konsernijohdon tehtävät (22 §).

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Asetettavista tavoitteista sovitaan yhteistyössä konsernijohdon ja tytäryhteisöjen kesken. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin.

Tytäryhteisöjen tulee raportoida kunnanhallitukselle taloudestaan ja toiminnastaan ohjeen antaman aikataulun mukaisesti. Riskiarviointi toteutetaan kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti. Lisäksi tytäryhteisöjen tulee informoida konsernijohtoa viipymättä kaikista merkittävistä järjestelyistä tai muutoksista yhtiössä. Konserniohjeessa määritellään tarkemmin raportoitavat tiedot sekä aikataulu. Ohjeessa on määritelty myös ne asiat, joihin tytäryhteisöillä on velvollisuus hankkia kunnan kanta ennen omaa päätöksentekoaan.

Vuonna 2025 tytäryhtiöt ovat raportoineet omistajalleen taloutensa toteutumisesta neljännesvuosittain. Konsernijohto ja yhtiöt ovat neuvotelleet tulevan vuoden 2026 toiminnallisista tavoitteista voimassa olevan konserniohjeen mukaisesti.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja arvio tulevasta kehityksestä

KUORTANEEN ASUNNOT

Kiinteistö Oy Kuortaneen Asunnot

Kiinteistö Oy Kuortaneen Asunnot on kunnan 100 % omistama tytäryhtiö, joka tuottaa asumispalveluita pääsääntöisesti Kuortaneen Lukiossa ja yläkoulun urheiluluokalla opiskeleville nuorille sekä vuokra-asumispalveluja kunnan asukkaille. Vuokrakohteita ovat rivitaloasuntoja, 1 h +kk – 4 h + k + s (35 m² – 84 m²) sekä kerrostaloasuntoja, 1 h + kk – 3 h + kk (35m² – 72m²) sekä soluasuntoina luhtitaloasuntoja. Rivitalot on rakennettu vuosina 1960–2001, kerrostalo 1974–1976 sekä luhtitaloasunnot 1988–2019. Asuntoja on yhteensä 202, joista opiskelijoiden käytössä on 64 huoneistoa. Opiskelijoille majoituspaikkoja on yhteensä 2025 vuoden lopussa 250 opiskelijalle.

	TP 2024	Ta 2025	Tot 2025	Käyttö %
Tuotot	1 299 003	1 441 929	1 265 008	87,7
Hoitokulut	-845 666	-1 225 412	-794 098	64,8
Toimintakate	453 337	216 517	470 091	217,5
Poistot	-182 378	-216 517	-219 870	101,6

Strategian mukaiset tavoitteet vuodelle 2025

Vetovoiman vahvistaminen			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Monipuolisten asumisvaihtoehtojen kehittäminen	-Huoneistojen kunnostaminen / korjaus nykytasolle - Huoneistojen muokkaus tarvetta vastaavaksi.	- Vuokrattavat asunnot - Vapaana olevat huoneistot	-Huoneistoihin ei ole tehty peruskorjauksia -Vapaana olevia asuntoja on 20 /180

KUORTANEEN YRITYSTILAT

Kiinteistö Oy Kuortaneen Yritystilat

Kiinteistö Oy Kuortaneen Yritystilat on kunnan 100 % omistama tytäryhtiö, joka hallinnoi yritys kiinteistöjä ja kiinteistöosakkeita. Yhtiö on perustettu vuoden 2020 alussa ja omistaa kiinteistöjä tai osakkeita kahdeksasta kohteesta tarjoten tilat yli 20 eri toimialoilla toimivalle yritykselle tai yhdistykselle.

	TP 2024	TA 2025	TOT 2025	Käyttö %
Tuotot	403 201	396 400	392 131	98,9
Menot	-184 541	-241 564	-193 735	80,2
Toimintakate	218 719	154 836	198 446	128,2
Poistot	-183 274	-154 836	-168 025	108,5

Strategian mukaiset tavoitteet vuodelle 2025

Vetovoiman vahvistaminen			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Kuntakeskustan viihtyisyyden parantaminen	Leader-rahoitteinen yleishyödyllisen investointihankkeen toteuttaminen	Rahoitusta haettu ja hanke toteutettu	Kahdelle aluetta koskevalle hankkeelle haettu rahoitus ja rahoitus saatu joulukuussa 2025, hankkeet eivät vielä valmiit
Tasapainoinen kuntatalous			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Investointien harkittu kohdentaminen	Kiinteistöjen ostomahdollisuuksien selvittäminen ja kiinteistömarkkinan aktiivinen seuraaminen	Markkinoita seurattu aktiivisesti ja liiketaloudellisesti järkevät ostomahdollisuudet toteutettu	Markkinoita seurattu aktiivisesti, kiinteistöostoja ei toistaiseksi toteutettu
Yritysten toimintaedellytysten parantaminen			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Monipuolisten yritystilojen kehittäminen	Vuokralaiskysely, Strategiapäivitys	Kysely toteutettu ja strategia päivitetty	Strategiapäivitys siirtynyt vuodelle 2026 kuntastrategian valmistumisen jälkeiseen aikaan

Kuortaneen Areena Oy

Kuortaneen Areena Oy:n vuoden 2025 tilikauden tulos muodostui 8.762,38 euroa ylijäämäiseksi. Kertomusvuonna yhtiön omistajat vahvistivat yhtiön pääomarakennetta yhteensä 100.000 euron pääomasijoituksella.

Kiinteistö Oy Kuortaneen Jäähalli

KiOy Kuortaneen Jäähallin vuoden 2025 tilikauden tulos muodostui -55.054,73 euroa alijäämäiseksi. Kertomusvuonna yhtiön toiminnassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia.

1.6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kuortaneen kunnan konserniohjeet hyväksyttiin kunnanvaltuuston kokouksessa 12.11.2018 § 42. Molempien tytäryhtiöiden yhtiökokous on käsitellyt ja hyväksynyt ohjeen kokouksissaan tätä ennen syksyllä 2018. Uusi ohje tuli voimaan 1.1.2019.

Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kuntakonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kuntakonsernia ja kunnan muuta toimintaa voidaan entistä paremmin johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kuntakonsernin kokonaisuus huomioon ottaen.

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa konsernin toiminnan taloudellisuus ja tuloksellisuus sekä varmistaa, että konserniyhteisöille asetetut tavoitteet saavutetaan. Konserniohje määrittelee raportoitavat

tiedot ja aikataulun. Riskienhallinta toteutetaan kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti.

Kunnanhallitus on tehnyt ehdotuksensa edustajista tytär- ja osakkuusyhteisöjen hallituksiin valittavista jäsenistä ja antanut ohjeita valituille yhteisöjen edustajille, ja he ovat antaneet tarvittaessa edelleen toimintaohjeita tytär- ja osakkuusyhtiöiden yhtiökokouksiin.

Lisäksi kunnanhallitus on antanut omistajaohjausta KiOy Kuortaneen Asunnoille liittyen yhtiön toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi.

1.6.5 Konsernin taloutta koskevat laskelmat

KONSERNIN TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Toimintatuotot	5 208	5 081
Toimintamenot	-16 957	-16 550
Osuus osakkuusyht. voitosta/tappiosta	-23	-34
Toimintakate	-11 773	-11 504
Verotulot	6 764	6 885
Valtionosuudet	7 394	7 810
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	49	55
Muut rahoitustuotot	63	64
Korkokulut	-304	-346
Muut rahoituskulut	-28	-8
Vuosikate	2 165	2 957
Poistot ja arvonalentumiset	-1 617	-1 623
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 617	-1 623
Arvonalentumiset	0	0
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	548	1 334
Tilinpäätössiirrot	0	-24
Laskennalliset verot	-78	16
Vähemmistöosuudet	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	470	1 326
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	-31	-31
Vuosikate/Poistot, %	134	182
Vuosikate, euroa/asukas	655	886
Asukasmäärä 31.12.	3305	3336

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 165	2 957
Satunnaiset erät	-51	0
Tulorahoituksen korjauserät	46	32
Toiminnan rahavirta	2 160	2 989
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 216	-2 801
Rahoitusosuudet investointimenoihin	54	25
Käyttöomaisuuden myyntituotot	25	2
Investointien rahavirta	-2 137	-2 774
Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä	23	215
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-61	-730
Antolainasaamisten vähennykset	62	49
Antolainauksen muutokset yhteensä	1	-682
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	63	1
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-709	-717
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-34	995
Lainakannan muutokset yhteensä	-680	279
Oman pääoman muutokset	185	17
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	1
Vaihto-omaisuuden muutos	-2	5
Saamisten muutos	348	-90
Korottomien velkojen muutos	150	-8
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	496	-92
Rahoituksen rahavirta	2	-477
Rahavarojen muutos	26	-262
Rahavarat 31.12.	2 015	1 963
Rahavarat 1.1.	1 989	2 225
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta,	5 136	3858
Investointien tulorahoitus, %	101	108
Laskennallinen lainanhoitokate	1	2
Kassan riittävyys	39	36

KONSERNIN TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2025	2024	VASTATTAVAA	2025	2024
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet	555	605	OMA PÄÄOMA	21 490	23 578
Aineettomat oikeudet	20	32	Peruspääoma	12 410	12 410
Muut pitkävaikutteiset menot	535	573			
Aineelliset hyödykkeet	29 017	30 991	Arvonkorotusrahasto	76	76
Maa ja vesialueet	3 486	3 476	Muut omat rahastot	292	308
Rakennukset	19 051	19 784	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	8 242	9 460
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 744	5 757	Tilikauden yli-/alijäämä	470	1 326
Koneet ja kalusto	148	196			
Muut aineelliset hyödykkeet	456	456	VÄHEMMISTÖOSUUDET	23	0
Ennakkomaksut ja keskener. hankinn	132	1 323	POISTOERO JA VAPAAHT VARAUKSET	0	30
Sijoitukset	4 320	4 243	PAKOLLISET VARAUKSET	9	0
Osakkuusyhteisöosuudet	408	329			
Osakkeet ja osuudet	1 540	1 581	Muut pakolliset varaukset	9	0
Muut lainasaamiset	2 310	2 302			
Muut saamiset	61	30	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	355	364
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	351	360	VIERAS PÄÄOMA	15 512	15 603
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 147	3376	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	6 208	6 789
Valhto-omaisuus	31	30	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	0	0
Saamiset	1 101	1 383	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	5 896	5 411
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	3 408	3 403
Lyhytaikaiset saamiset	1 101	1 383			
Rahoitusarvopaperit	804	821			
Rahat ja pankkisaamiset	1 211	1 143			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	37 390	39 575	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	37 390	39 575

TASEEN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	57,4	59,5
Suhteellinen velkaantunelus-%	79,5	78
Kertynyt ali-/yllijäämä, 1000 €	8 789	10 785
Kertynyt ali-/yllijäämä, € /asukas	2 653	3 233
Konsernin lainakanta 31.12. 1 000 €	12 184	12 311
Konsernin lainat, € /asukas	3 687	3 690
Lainat ja vuokravastuut 31.12. 1 000 €	15 411	16 642
Lainat ja vuokravastuut, €/as	4 663	4 989
Konsernin lainasaamiset 31.12. 1 000 €	2 310	2 302
Kunnan asukasäärä	3 305	3 336

1.7 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Vuoden 2025 tilikauden tulos on 331.045,76 euroa ylijäämäinen. Tilikauden 2025 ylijäämäinen tulos kirjataan ylijäämänä tilikauden ylijäämä / alijäämätilille minkä jälkeen kumulatiivinen ylijäämä on 10.013.108,21 euroa.

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Käyttötalouden toteutumisvertailu

2.1.1 KUNNANHALLITUS

Vuoden 2025 aikana kunnanhallitus kokoontui 23 kertaa ja käsitteli 241 asiaa.

	Alkuperäinen TA	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	432 800		432 800	422 217	10 583
Toimintakulut	-2 193 100		-2 193 100	-2 221 584	28 484
Netto	-1 760 300	0	-1 760 300	-1 799 367	39 067
Poistot	-3 800		-3 800	-6 627	2 827
Satunnaiset erät			0	0	0
Sisäiset erät	-44 300		-44 300	-5 709	-38 591

Kuntayhtymä Kympin varsinainen toiminta alkoi 1.1.2025 ja se järjesti kuluneen vuoden aikana työ- ja elinkeinopalvelut jäsenkuntiensa alueella. Kuortaneen kunnantalolla toimii ajanvarauksella kuntayhtymän lähipalvelupiste.

Kuortaneen uintikeskuksen rakentaminen eteni kuluneen vuoden aikana aikataulun mukaisesti. Kuortaneen kunta omistaa Kuortaneen Uintikeskus -yhtiöstä 19,9 % ja rahoittaa uintikeskuksen rakentamista yhdessä Kuortaneen Urheiluopistosäätiön kanssa.

Elinkeinopalveluja järjestettiin päivitettyä elinkeinostrategiaa toteuttaen yhteistyössä yrityspalvelujen verkoston kanssa.

Kaatialan elämyslouhos -selvityshanke päättyi vuoden 2025 aikana. Kunta hyödynsi Kaatialan alueen kehittämisessä myös Seinäjoen Ammattikorkeakoulun innovaatioviikon opiskelijatöitä.

Päävastuu kotoutumispalveluista siirtyi valtiolta kunnille vuoden 2025 alusta. Lakisääteisten palvelujen järjestämisessä tehdään yhteistyötä seutukunnan kuntien kanssa ja maahanmuuttokoordinaattorin yhteinen virka on Alavuden kaupungin organisaatiossa. Ähtärin kanssa saatiin tilapäisen suojelun lisätukea palvelujen kehittämiseen tulevina vuosina. Työnhakija-asiakkaiden kotoutumispalveluista vastaa Kuntayhtymä Kymppi.

Yleishallinto

	Alkuperäinen TA	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Folkkeama
Toimintatuotot	369 000		369 000	323 523	45 477
Toimintakulut	-1 603 200		-1 603 200	-1 624 467	21 267
Netto	-1 234 200		-1 234 200	-1 300 944	66 744
Poistot	-2 700		-2 700	-4 794	2 094
Satunnaiset erät			0		0
Sisäiset erät	-40 000		-40 000	-2 037	-37 963

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (muutos +/- 10 000€ ja +/-5% verrattuna 2025 talousarvioon):

Yleishallinnon toimintatuottojen alitus talousarvioon nähden johtuu leasinghallin budjetoitua pienemmistä vuokratuotoista. Maksetut leasing-maksut ovat saman verran pienemmät, joten nettovaikutus on talousarvioon nähden 0 euroa.

Strategian mukaiset tavoitteet vuodelle 2025

Vetovoiman vahvistaminen			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Monipuolisten asumisvaihtoehtojen kehittäminen	Kuortaneen brändiviestintä Tonttimarkkinointi Rakentajakampanja	-Myydyt tontit -Kampanjan myötä käynnistyneet rakennusprojektit	Myytyjä tontteja kaksi. Rakentajakampanja käynnistettiin uudelleen.
Järven, luonnon ja kulttuurimaiseman hyödyntäminen	Luonto- ja kulttuurimahdollisuuksien markkinointi ja viestintä	-Luonnon ja kulttuurin esille tuominen kunnan markkinointimateriaalissa	Luontoarvoja on tuotu vahvasti esille markkinointiviestinnässä mm. kesäsomettajan julkaisuissa.
Matkailun ja vapaa-ajan asumisen edistäminen	Tapahtumien markkinointi ja viestintä	-Matkailutilastot -Tapahtumien lukumäärä -Vapaa-ajan asuntojen rakennuslupien kehitys	Kunnassa järjestetyistä tapahtumista on viestitty laajasti kunnan eri kanavissa. Vapaa-ajan asuntojen rakennuslupia 3 kpl, vakituiseksi asunnoksi muuttamisia 2 kpl.
Tasapainoinen kuntatalous			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Kunnan velkatason pitäminen kohtuullisena	Investointien tarkka harkinta, priorisointi ja pitkäjänteinen suunnittelu	-Kunnan ja kuntakonsernin lainakanta (per asukas) -Vuosikatteen suhde poistoihin	-kunta 2592 €/as, konserni 3509 €/as -127,8 %
Kunnan verotulojen kasvattaminen	Asukas- ja tonttimarkkinointi Yritystoiminnan edistäminen Uusiutuvien energiahankkeiden edistäminen	-Verokertymä	Verokertymä väheni 1,07 % vuoden 2024 toteutumaan nähden
Tuottamattoman omaisuuden taloudellisesti tehokas uusiokäyttö tai realisointi	Mahdollisesti vapautuvan kiinteistökannan asuntokäyttömahdollisuuksien selvittäminen	-Vapautuva kiinteistökanta ja sen mahdollisuudet asuntokäyttöön selvillä talousarviovuoden lopussa	Tämän hetken tiedon mukaan asuntokäyttöön vapautuvaa kiinteistökantaa ei ole.

Yritysten toimintaedellytysten parantaminen			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Työvoiman saatavuuden parantaminen	Kuortaneen brändiviestintä Avoimien työpaikkojen markkinointi	-Yrityskannan kehitys (aloittaneet ja lopettaneet yritykset) - Työttömyysprosentti - Yritysten kehittämisaktiivisuus (osallistuminen hankkeisiin)	Yrityksiä perustettu nettona +3 (perustettu 11, lopetettu 8). Työttömyysprosentti 5,0. Leader hankkeita 11 ja yritysryhmähankkeita yksi.
Monipuolisten yritystilojen kehittäminen	Yritystilojen markkinointi	-Yrityskannan kehitys (aloittaneet ja lopettaneet yritykset) - Työttömyysprosentti -Yritysten kehittämisaktiivisuus (osallistuminen hankkeisiin)	Yrityksiä perustettu nettona +3 (perustettu 11, lopetettu 8). Työttömyysprosentti 5,0. Leader hankkeita 11 ja yritysryhmähankkeita yksi.
Tieverkoston ylläpito ja kehitystyö yritysten tukemiseksi	Edunvalvonta olemassa olevien ja potentiaalisten tiehankkeiden osalta	-Maantie 711:n tiesuunnittelun eteneminen	Tiesuunnitelma ei ole vielä valmis.
Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Henkilöstön osaamiseen panostaminen	Tarpeiden aktiivinen kartoittaminen ja kannustus koulutuksiin.	Vuosittaiset kehityskeskustelut	Kehityskeskustelut käyty 5/6
Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen	Säännölliset henkilöstöpalaverit (koko kunta kerran vuodessa, osasto- ja/tai työyksiköt useammin).	Toteutuneet palaverit	Koko henkilöstölle 2 kertaa + Intran käyttöä tehostettu. Osastopalaveri tms. 2 kertaa.
Suunnitelmallinen johtaminen	Säännölliset kehityskeskustelut Sisäisen viestintä	Toteutuneet kehityskeskustelut Johtoryhmän tiedotteet	Johtoryhmän kokousmuistiot julkaistu intrassa.

Elinkeinopalvelut

	Alkuperäinen TA	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	63 800		63 800	98 694	-34 894
Toimintakulut	-589 900		-589 900	-597 001	7 101
Netto	-526 100		-526 100	-498 306	-27 794
Poistot	-1 100		-1 100	-1 834	734
Sisäiset erät	-4 300		-4 300	-3 672	-628

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (muutos +/- 10 000€ ja +/-5% verrattuna 2025 talousarvioon):

Elinkeinopalvelujen toimintatuotot ylittyivät (54,7 %) johtuen pääosin ennakoitua suuremmista valtiontuista mm. maahanmuuton ja elinkeinotoimen hankkeiden osalta.

Strategian mukaiset tavoitteet vuodelle 2025

Vetovoiman vahvistaminen			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Matkailun ja vapaa-ajan asumisen edistäminen	Kaatiala elämyslouhos selvityshankkeen toteuttaminen loppuun. Yhteistyön tekeminen toimialaan liittyvien eri toimijoiden ja hankkeiden kanssa paikkakunnalla ja maakunnallisella tasolla.	-Kaatiala-hanke toteutettu	Kaatiala-hanke toteutettu
Tasapainoinen kuntatalous			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Kunnan velkatason pitäminen kohtuullisena	Kunnan oman hanketoiminnan kehittäminen, hakemalla omia kehittämishanketta	-Uutta kehittämishanketta haettu	Kuudestaan kevään haussa haettu valmisteluraha-hanketta ja selvityshanketta. Valmistelurahahanke hyväksyttiin. Syksyn haussa haettu ja hyväksytty kehittämishanke
Yritysten toimintaedellytysten parantaminen			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Työvoiman saatavuuden parantaminen	Aktiivinen toiminta ja yhteistyön luomien uuden kuntayhtymä Kympin kanssa. Uuden kotoutumislain mukaisten kotoutumispalveluiden järjestäminen.	Kympin palvelut toiminnassa ja uutta yhteistyötä luotu. Kotoutumispalvelut järjestetty uuden lain mukaisesti.	Kympin lähipalvelupiste toiminnassa kunnantalolla. Yhteistyötä luotu mm. osallistumalla yhdessä rekrymessuille ja yhteisillä yrityskäynneillä. Seutukunnan yhteinen maahanmuutto-koordinaattorin virka alkoi vuoden alussa. Laadittu kunnan kansainvälinen esite kunnasta ja tarjolla olevista kotoutumispalveluista.
Monipuolisten yritystilojen kehittäminen	Investointitukien markkinointi ja hakemisessa avustaminen. Yhteistyö Kuortaneen Yritystilojen kanssa. Tonttien markkinointi.	Tukimarkkinointia ja neuvontaa toteutettu. Tontteja markkinoitu.	Tukineuvontaa ja markkinointia toteutettu aktiivisesti. Tonttiesite valmisteilla.
Yhteistyön tiivistäminen oppilaitosten kanssa ja TE-uudistuksen sujuva toteutus	Yhteisten koulutusten järjestäminen esim. Seamkin kanssa. Yhteistyö oppilaitosten hankkeiden kanssa. Aktiivinen toiminta ja yhteistyön luomien uuden kuntayhtymä Kympin kanssa	Yhteisiä tilaisuuksia ym toimintaa järjestetty yhteistyössä oppilaitosten kanssa	Seamkin kanssa järjestetty tekoälykoulutus ja toteutettu Kuortanes-kysely yrittäjille. Seamkin teknologiatour esitellyt uusia teknologioita Kuortaneella.

2.1.2 SIVISTYSLAUTAKUNTA

Sivistyslautakunta kokoontui vuoden 2025 aikana 11 kertaa.

	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 014 700		1 014 700	1 011 144	3 556
Toimintakulut	-9 659 400		-9 659 400	-9 302 464	-356 936
Netto	-8 644 700		-8 644 700	-8 291 320	-353 380
Sumupoistot	-10 800		-10 800	-6 079	-4 721
Sisäiset erät	-1 470 900		-1 470 900	-1 581 944	111 044

Varhaiskasvatuskäisten lasten määrä on pitkällä aikavälillä pudonnut syntyvyyden laskun myötä. Muuttuneeseen tilanteeseen on reagoitu sulkemalla Linturinteen ryhmäperhepäivähoito 1.8.2025. Varhaiskasvatuksessa on jatkettu hanketta tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden vahvistamiseksi. Varhaiskasvatuksessa on ollut käynnissä hanke päiväkodin piha-alueen luonnonmukaistamiseksi ja liikunnallisemmaksi ja osana sitä on päiväkodin piha-aluetta laajennettu ja parannettu erillisellä piha-alueena (nk. vanha eskaripiha).

Myös esi- ja perusopetuksen oppilasmäärä on edelleen laskenut. Varhaiskasvatuksen palveluverkkosuunnitelmassa linjattiin, että 2027 arvioidaan uudelleen esiopetuksen tarkoituksenmukainen järjestämistapa ja -paikka. Reagoiminen pienenvään palvelutarpeeseen tukee osaltaan kuntastrategian mukaista tasapainoista kuntataloutta. Lähivuosien syntyvyys/muuttoliike tulee vaikuttamaan siihen, millaiseen ratkaisuun päädytään.

Perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa on jatkettu koulukiusaamista ehkäisevän ja yhteisöllisyyttä lisäävän R-metodin käyttöönottoa. Lisäksi Kuortaneen kunta on mukana maakunnan yhteisessä Seinäjoen kaupungin hallinnoimassa Turvallinen koulupäivä- hankkeessa. Perusopetuksessa on vuoden 2025 aikana valmistauduttu oppimisen tuen uudistukseen, joka täysimääräisesti astuu voimaan 1.8.2026.

Lukion uusi siipi ja ruokalan laajennus ovat valmistuneet 1.8.2025. Lukiolaisten määrä on pysynyt suunnilleen samalla tasolla kuin edellisenä lukuvuonna. Jääkiekkoliitto on päättänyt lopettaa sen alaisuudessa toimineen naisten Auroralliiga-joukkueen toiminnan Kuortaneella ja sen syyn takia Kuortaneella on valmisteltu ko. joukkueen toiminnan jatkamista uudella toimintamallilla. Myös lentopalloliitto on päättänyt lopettaa tyttöjen valmennusryhmän toiminnan Kuortaneella. Lentopallopoikien valmennus jatkuu edelleen ja tyttöjen valmennusta järjestetään nk. Akatemiavalmennuksena.

Nuorisovaltuuston aloitteessa 2022 kunnassa käynnistettiin vanhan Alvarin piha-alueen (myöhemmin nimeksi muuttui hallintokortteli) suunnitteluprosessi. Kunnanhallitus hyväksyi alueen kehittämissuunnitelman maaliskuussa 2024 ja sen ensimmäinen osa (liikenneturvallisuuden parantaminen) toteutettiin elo-syyskuussa 2024. Suunnitelman toteuttamista on 2025 aikana edelleen jatkettu kunnantalon, kirjaston ja Alvarin piha-alueella.

Liikenneturvallisuutta on parannettu lisäksi laajentamalla lukion parkkipaikkaa ja rakentamalla kevyelle liikenteelle tarkoitetun väylän lukiolta Kortesmäkeen. Ylijoen koulun turvallisuutta on parannettu laajentamalla parkkipaikkaa ja sulkemalla koulun piha-alue liikenteeltä. Yhteiskoulun ilmanvaihtoa on parannettu.

Vapaa-aikatoimen rooli kunnan elinvoimaisuuden sekä kuntalaisten hyvinvoinnin ja viihtyvyyden edistäjänä on erittäin tärkeä. Vapaa-aikapalvelut ovat tuottaneet toimintaa kuntastrategian mukaisesti laajasti kaikenikäisille kuntalaisille pyrkien vastaamaan esitettyihin toiveisiin. Kirkkorannan ja museon alueelle toteutettiin lapsille ja lapsiperheille suunnattu tarinallinen ja selkokielineen kulttuuripolku, jonka avajaisia vietettiin 5/2025. Vapaa-aikatoimi on jatkanut koulunuorisotyö- ja Suomen malli hanketta ja kirjasto on jatkanut yhteistyötä Eepos –hankkeiden kanssa. Uutena toimintamuotona on aloittanut nk. Etsivä nuorisotyö.

SIVISTYSHALLINTO

	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot			0	1 819	-1 819
Toimintakulut	-302 000		-302 000	-266 086	-35 914
Netto	-203 400		-203 400	-159 341	-37 733
Sumupoistot	-2 700		-2 700	-2 055	-645
Sisäiset erät	-6 900		-6 900	-18 490	11 590

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (muutos +/- 10 000€ ja +/-5% verrattuna 2025 talousarvioon):

Sivistyshallinnon toimintakulujen merkittävin alituksen selittäjä on uusi tapa jakaa eläkemenoperusteisia kuluja.

Tavoitteet vuodelle 2025

Tasapainoinen kuntatalous			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Kunnan velkatason pitäminen kohtuullisena	Huolehditaan siitä, että sivistystoimi pysyy asettamissaan tavoitteissa (talousarvio).	-Sivistyslautakunta pysyy asettamissaan tavoitteista.	-Sivistyslautakunta on pysynyt tavoitteessaan

PERUSKOULUPALVELUT

	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	683 700		683 700	667 415	16 285
Toimintakulut	-4 261 500		-4 261 500	-4 205 652	-55 848
Netto	-3 577 800		-3 577 800	-3 538 237	-39 563
Sumupoistot	-3 400		-3 400	0	-3 400
Sisäiset erät	-728 000		-728 000	-780 887	52 887

Tavoitteet vuodelle 2025

Tasapainoinen kuntatalous			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Kunnan velkatason pitäminen kohtuullisena	Huolehditaan siitä, että perusopetuksen	Oppilaskohtaiset kulut eivät kasva	-Oppilaskohtaiset kulut ovat kasvaneet. Perusopetuksen oppilasmäärä on

	oppilaskohtaiset kulut eivät kasva.		pudonnut 35 oppilaalla, mutta toimintoja ei ole onnistuttu sopeuttamaan samassa suhteessa.
Laadukkaat palvelut eri ikäisille			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Hyväkuntoisten toimitilojen varmistaminen	Seurataan oppilaiden hyvinvointia ja huolehditaan yhteistyössä teknisen lautakunnan kanssa siitä, että opetustilat pysyvät kunnossa.	Kouluterveyskysely Luokkahenki-seuranta	-Koettu terveydentila on yläkoulussa heikentynyt edellisestä kyselystä (2023 20% koki terveydentilansa heikoksi ja 2025 28%, THL) -Yläkoululaisten väsymys on lisääntynyt (2023 31% koki olevansa päivittäin väsyneitä ja 2025 48%, THL) -Luokkahenki-seurannan mukaan Alvarin sisäilma on parantunut ja koetun kivun indikaattoreista kaikki muut ovat parantuneet mutta vatsakivun määrä on hieman lisääntynyt (THL) -Luokkahenki-seurannan mukaan yläkoulun sisäilma on muutamia poikkeustiloja lukuunottamatta parantunut (yläkoulun muutostyöt on tehty kesällä 2025 THL:n kyselyn jälkeen)
Liikkumisen mahdollisuuksien kehittäminen	Vahvistetaan oppilaiden mahdollisuuksia omaehtoiseen liikkumiseen koulupäivän aikana	Kouluterveyskysely	-Liikkumisen määrä on kouluterveyskyselyn mukaan vähentynyt alakouluissa (vähintään tunnin päivässä liikkuvat alakouluissa 2023 37% ja 2025 31% ja yläkoulussa 2023 25% ja 2025 23%)
Peruskoulun ja lukion kehittäminen	Tuetaan oppilaiden hyvinvointia sekä yhteisöllisyyden tunnetta	Kouluterveyskysely ja koulujen omat kyselyt	-Kiusaaminen on alakouluissa vähentynyt (2023 37% oli kokenut kiusaamista viimeisen

	ja koulukiusaamiseen puututaan välittömästi. Otetaan käyttöön yhteisöllisyyttä vahvistava ja koulukiusaamista ehkäisevä sekä oppilaiden hyvinvointia tukeva R-metodi. (pilottikunta).	R-metodin käyttöönotto toteutuu	vuoden aikana ja 2025 21%) ja yläkoulussa lisääntynyt (2023 29 % oli kokenut kiusaamista viimeisen vuoden aikana ja 2025 35%), (THL) -alakoulussa oppilaiden kokemus yhteisiin asioihin vaikuttamisesta on heikentynyt (2023 54% koki voivansa vaikuttaa yhteisten asioiden suunnitteluun ja 2025 37%, THL) -toimenpiteet yhteisöllisyyden vahvistamiseksi ja R-metodin käyttöönottoa on jatkettu -yläkoulun järjestyssääntöjä on päivitetty
Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Henkilöstön osaamiseen panostaminen	Henkilöstölle tarjotaan riittävästi koulutusta.	Koulutusta tarjotaan vähintään OVTES:n edellyttämä määrä	-Koulutusta on tarjottu OVTES:n edellyttämä määrä (3 työpäivää/vuosi) -Perusopetuksessa koulutuksiin on osallistuttu: v. 2024 = 176 krt (4,6/hlö) v. 2025 = 144 krt (3,4/hlö) Lisäksi 2025 aikana oppimisen tuen uudistukseen perehtymiseen on käytetty ys-aikaa.

Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen	Seurataan henkilöstön hyvinvointia säännöllisesti ja reagoidaan siihen tarvittaessa.	-kyselyiden ja kehityskeskusteluiden toteutuminen vuosittain	-2025 koko kunnan työhyvinvointikyselyn tulokset ovat hyvät, yhdenkään osa-alueen pisteet eivät ole laskeneet ja useimmista osa-alueista saadaan todella hyviä keskiarvoja. Keskiarvo on kyselyssä noussut 16:lla osa-alueella verrattuna vuoden 2023 kyselyyn. -Kunnassa on tehty myös työn vaarojen arviointi ja Avi suoritti yhteiskoulussa työsuojelutarkastuksen, jonka mukaan koulun työturvallisuus on samaa tasoa valtakunnan keskiarvon kanssa -Sivistyksen toimialalla on reagoitu esiin nousseisiin epäkohtiin siltä osin, kun se on ollut mahdollista (esim. resurssia lisäämällä)

LUKIOKOULUTUSPALVELUT

	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	95 300		95 300	91 887	3 413
Toimintakulut	-2 330 400		-2 330 400	-2 274 798	-55 602
Netto	-1 559 300		-1 559 300	-2 182 911	-52 189
Sumupoistot			0		0
Sisäiset erät	-300 000		-300 000	-317 730	17 730

Tavoitteet vuodelle 2025

Vetovoiman vahvistaminen			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Monipuolisten asumisvaihtoehtojen kehittäminen	Huolehditaan yhteistyössä Kuortaneen Asunnot Oy:n ja muiden toimijoiden kanssa siitä, että opiskelijoille on riittävästi vaatimukset täyttävää asuntoa.	Kaikille opiskelijoille löytyy tarkoituksenmukainen majoitus	-Syksyllä 2025 opiskelijoille oli tarjolla riittävä määrä asuntoja

Tasapainoinen kuntatalous			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Kunnan velkatason pitäminen kohtuullisena	Vahvistetaan lukion vetovoimaisuutta lukion kehittämissuunnitelman avulla.	Lukion opiskelijamäärä kasvaa kehittämissuunnitelman mukaisesti yhden uuden lajiryhmän toteutuminen	-Opiskelijamäärä ei ole kasvanut -Uusi lajiryhmä ei ole aloittanut
Laadukkaat palvelut eri ikäisille			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Hyväkuntoisten toimittajien varmistaminen	Seurataan opiskelijoiden hyvinvointia ja huolehditaan yhteistyössä teknisen lautakunnan kanssa siitä, että opetustilat pysyvät kunnossa.	Kouluterveyskysely Koulun oma kysely	-Koettu terveydentila on pysynyt hyvällä tasolla (edelleen vain 11% koki terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, THL)
Nuorison huomiointi ja nuorten aktiviteetteihin panostaminen	Huomioidaan opiskelijat kehittämällä asumisen ohjausta yhteistyössä Kuortaneen Asunnot Oy:n kanssa.	Kouluterveyskysely Koulun oma kysely	-Vapaa-ajan toimintaa koetaan olevan paremmin tarjolla mutta oleskelutiloja koetaan olevan heikommin kuin ennen (THL)
Peruskoulun ja lukion kehittäminen	Mikäli koulukiusaamista ilmenee, niin puututaan koulukiusaamiseen välittömästi ja vahvistetaan yhteisöllisyyttä. Kehitetään Kuortaneen lukion oppimisen tuen mallia. Otetaan käyttöön yhteisöllisyyttä vahvistava ja koulukiusaamista ehkäisevä sekä oppilaiden hyvinvointia tukeva R-metodi. (pilottikunta)	Kouluterveyskysely ja koulun oma kysely	-Kiusaamista kokenut vuoden aikana edelleen noin 10% (THL) -R-metodin käyttöönotto aloitettu -Oppimisen tuen malli on luotu hankerahoituksen avulla ja yhteisöllisyyteen on panostettu (kokee, että on mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa 2023 56% ja 2025 73%, THL)
Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Henkilöstön osaamiseen panostaminen	Henkilöstölle tarjotaan riittävästi koulutusta.	Koulutusta tarjotaan vähintään OVTES:n edellyttämä määrä	-Koulutusta on tarjottu OVTES:n edellyttämä määrä (3 työpäivää/vuosi)

			-Lukiokoulutuksessa koulutuksiin on osallistuttu: v. 2024 = 60 krt (2,9 krt/hlö) v. 2025 = 58 krt (2,8/hlö) Valmentajien koulutuksia ei ole huomioitu luvuissa.
Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen	Seurataan henkilöstön hyvinvointia säännöllisesti ja reagoidaan siihen tarvittaessa.	kyselyiden ja kehityskeskusteluiden toteutuminen vuosittain	-Työhyvinvointi ja työkyky ovat parantuneet viime kyselystä. Puolet vastaajista antaa lähes jokaiseen osiin arvosanaksi hyvän 4/5. (koko henkilöstön kysely) -Kunnassa on tehty työn myös vaarojen arviointi

VARHAISKASVATUSPALVELUT

	Akuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	182 500		182 500	204 161	-21 661
Toimintakulut	-1 984 800		-1 984 800	-1 864 746	-120 054
Netto	-1 802 300		-1 802 300	-1 660 585	-141 715
Sumupoistot			0		0
Sisäiset erät	-197 700		-197 700	-204 431	6 731

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (muutos +/- 10 000€ ja +/-5% verrattuna 2025 talousarvioon):

Varhaiskasvatuspalveluiden toimintatuotot toteutuivat arvioitua suurempana, koska Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelta laskutettavia palveluita toteutui arvioitua enemmän ja koska varhaiskasvatusmaksujen kertymä ylittyi arvioidusta.

Toimintakulut alittuivat koska Linturinteen sulkemisesta koitui enemmän säästöjä kuin mitä arvioitiin (myös välillisiä kuluja), pienenevän asiakasmäärän takia palveluiden ostoon (esim. lounaat) kului arvioitua vähemmän ja talkoovapaita ja palkattomia vapaita pidettiin ennakoitua enemmän.

Tavoitteet vuodelle 2025

Tasapainoinen kuntatalous			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Kunnan velkatason pitäminen kohtuullisena	Palveluverkko-suunnitelman mukaisesti huolehditaan resurssien tarkoituksenmukaisesta käytöstä.	-Yksiköiden käyttöaste on tarkoituksenmukainen	-Palveluverkko-suunnitelman mukaisesti toiminta Linturinteen ryhmäperhepäiväyksikössä on päättynyt 30.6.2025
Laadukkaat palvelut eri ikäisille			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Hyväkuntoisten toimitilojen varmistaminen	Seurataan lasten hyvinvointia ja huolehditaan yhteistyössä teknisen lautakunnan kanssa siitä, että yksiköt pysyvät kunnossa.	-Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset -Henkilöstökyselyn tulos	-Varhaiskasvatuskyselyn tulokset: 2023 4,4/5 2024 4,4/5 2025 4,5/5 -Henkilöstökyselyssä ei kysytty erikseen toimitiloista -Omaa erillistä kyselyä ei ole tehty
Liikkumisen mahdollisuuksien kehittäminen	Toteutetaan päiväkotikiertokävelyn Kuperkeikan piha-alueen muutostyöt saadun avustuksen turvin.	-Hanke toteutuu	-Hanke on toteutunut Avin avustuksen avulla ja liikkumisen mahdollisuudet ovat parantuneet.
Nuorison huomioiminen ja nuorten aktiviteetteihin panostaminen	Laadukkaiden varhaiskasvatuspalveluiden toteuttaminen ja sen arviointi.	-Asiakastyytyväisyyskyselyn tulos	-Varhaiskasvatuskyselyn tulokset: v.2023 4,4/5 v. 2024 4,4/5 2025 4,5/5
Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Henkilöstön osaamiseen panostaminen	Henkilöstölle tarjotaan riittävästi koulutusta.	-Henkilöstökyselyjen tulos	-Mahdollisuus osallistua koulutuksiin (4,1/5, koko kunnan henkilöstökysely)

			-Varhaiskasvatuksessa koulutuksiin on osallistuttu: v. 2024 = 56 krt (2,1krto/hlö) (1,4 krt/hlö) v. 2025 = 81 krt (2,1krto/hlö)
Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen	Seurataan henkilöstön hyvinvointia säännöllisesti ja reagoidaan siihen tarvittaessa.	-Kehityskeskusteluiden toteutuminen vuosittain -Henkilöstökyselyn tulos	-Kehityskeskustelut ovat toteutuneet 100% -Työhyvinvointi ja työkyky ovat myös parantuneet viime kyselystä. Puolet vastaajista antaa lähes jokaiseen osiin arvosanaksi hyvän 4/5. (kunnan koko henkilöstön kysely)

VAPAA-AIKAPALVELUT

	Akuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	53 200		53 200	45 863	7 337
Toimintakulut	-780 700		-780 700	-691 182	-89 518
Netto	-727 500		-727 500	-645 319	-82 181
Sumupoistot	-4 700		-4 700	-4 024	-676
Sisäiset erät	-238 300		-238 300	-260 406	22 106

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (muutos +/- 10 000€ ja +/-5% verrattuna 2025 talousarvioon):

Vapaa-aikapalveluissa hankkeet ja palvelujen ostot eivät ole toteutuneet niin laajasti, kun arvioitiin ja se vaikuttaa sekä toimintatuottoihin että toimintakuluihin.

Tavoitteet vuodelle 2025

Laadukkaat palvelut eri ikäisille			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Liikkumisen mahdollisuuksien kehittäminen	LUK-toiminnan kehittäminen ja vakauttaminen.	-Ryhmien toteutuminen	-LUK-toimintaa ei olla toteutettu, kun muuta toimintaa on tarjolla (mm. Suomen mallin kerhot ja yhdistysten järjestämä toiminta).

	Kohdennettujen liikuntaryhmien kehittäminen ja vakauttaminen.		-Uimakoulut, Crosstraining-ryhmät ja Konkarijumppa säännöllisesti, sekä osallistujamäärät tasaiset tai jopa noususuuntaiset.
Vapaa-aikapalvelujen tarjonnan kehittäminen	Vapaa-aikapalveluiden asukasraati kokoontuu säännöllisesti ideoimaan ja kehittämään tarjoamiemme palveluita. Järjestetään Tervetuloa Kuortaneelle -ilta kuntaan muuttaneille. Panostetaan kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisäämiseen järjestämällä elintapaneuvontatapahtumia eri ikäisille. Järjestetään yhdessä kaksi isompaa koko perheen tapahtumaa vuosittain (syys- ja kevätloma). Kukin toimiala järjestää eri-ikäisille suunnattuja pienempiä tilaisuuksia/tapahtumia tasaisesti ympäri vuoden (asiakkaiden ja asukkaiden toiveita huomioiden). Lisätään kirjaston viihtyisyyttä hankkimalla sohvaryhmä ja kahviautomaatti.	-Suunniteltujen tapahtumien toteutuminen	-Asukasraati kokoontunut viisi kertaa. -Tervetuloa Kuortaneelle -ilta pidetty 19.11.2025 klo 18. -Elintapaneuvonta asiakkaita 3hlö loppuvuodesta 2025, ei erillisiä tapahtumia. -Keväällä Supersankaritapahtuma, syksyllä nuorille Kauhujen karnevaali ja kirjastossa perheille Mustan kissan kirjastosirkus. -Eriteemaisia tapahtumia järjestetty pitkin vuotta eri kohderyhmille, esim. kynttiläuinti, ulkoiluilta lapsiperheille, Merirosvopuiston kesän avajaiset, konserteja eri kohderyhmille, reissuja, lastenleirejä yms. -Kirjaston käynyt säännöllisesti eskareissa ja ryhmiksissä. -Kirjavinkkauksia ja kirjasto-esittelyjä yms. tehty pyynnöstä. -Nojatuoleja hankittu ja lukupaikkoja järjestetty.
Nuorison huomioiminen ja nuorten aktiviteetteihin panostaminen	Etsivän nuorisotyön aloittaminen kunnan omana toimintana. Pidetään koulun lukuvuoden ajan Nukea auki 7. luokkalaisista ylöspäin lähes	- Suunnitellun toiminnan toteutuminen	-Etsivä nuorisotyö -toiminta aloitettu kunnan omana toimintana. -Nuke on ollut auki yläkoululaisille kevään ja syksyn pe ja la illat. -Teemailtoja järjestetty keväällä ja syksyllä (esim. Pikkujoulut,

	joka perjantai- ja lauantai-iltais. Pidetään koulun lukuvuoden ajan alakoululaisten Nukea 2 kertaa viikossa. Järjestetään Nukessa teemailtoja muutaman kerran vuodessa. Järjestetään Nukessa Kuukausiverstaita.		elokuvat, keilaus, päihdeviikko- ja liikenneaiheiset teemat) -Kevätkaudella alakoululaisten Nuke on ollut auki ma-ti säännöllisesti, syyskaudella ollut auki vain satunnaisesti. -Keväällä järjestetty verstaita kuukausittain, osallistujia vain yksi, joten syksyllä ei jatketa

Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Henkilöstön osaamiseen panostaminen	Kannustetaan osallistumaan tarjolla oleviin koulutuksiin mahdollisuuksien mukaan.	-Koulutuksiin osallistuminen	-Koulutuksiin osallistuttu mahdollisuuksien mukaan.
Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen	Seurataan henkilöstön hyvinvointia säännöllisesti ja reagoidaan tarvittaessa. Pidetään kehityskeskusteluja säännöllisesti.	-Henkilöstökyselyjen tulos -Kehityskeskustelujen määrä	-Kehityskeskustelut vuosittain. -3 pidetty vuoden 2025 aikana
Suunnitelmallinen johtaminen	Pidetään säännöllisesti tiimipalavereja.	-Suunnitellun toiminnan toteutuminen	-Tiimipalavereja järjestetty lähes kuukausittain ja lisäksi tapahtumiin liittyvät palaverit.

2.1.3 TEKNINEN LAUTAKUNTA

Vuoden 2025 aikana tekninen lautakunta kokoontui 11 kertaa ja käsitteli 94 asiaa.

	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	2 005 800		2 005 800	2 082 640	-76 840
Toimintakulut	-3 333 900		-3 333 900	-3 495 625	161 725
Netto	-1 328 100		-1 328 100	-1 412 985	84 885
Sumupoistot	-1 172 800		-1 172 800	-1 157 878	-14 922
Sisäiset erät	1 526 300		1 526 300	1 608 027	-81 727

Toiminnan toteutuminen

Toimialueen kuntatekniikan hallinnon tehtävänä on johtaa koko osastoa ja tulosalueiden toimintaa sekä vastata rakennuttamistehtävistä. Tekninen lautakunta on kokoontunut v. 2025 aikana 11 kertaa ja käsitellyjä asioita on ollut 94 kpl. Toiminnassa toteutettiin käyttösuunnitelmassa ja talousarviossa asetettuja tavoitteita.

Merkittävimmät vuoden 2025 investointikohteet ovat olleet lukiokiinteistön laajennushankkeen loppuunsaattaminen, rantareitistön ja Kortesmäen/Sampolan välisen kv-väylän rakentaminen, kirjaston alaparkkipaikan, Kortesmäentien alikulun ja Pukkisillan parantaminen. Investointeihin varatut määrärahat riittivät hankkeisiin hyvin.

Tilapalvelujen tulosalueen työnjohtotehtävissä ovat kuluneena toimintavuotena vakinaisina viranhaltijoina olleet Juuso Ojala kunnanrakennusmestarina ja Virpi Anttila siivoustyön ohjaajana.

Tilapalvelun työntekijöinä ovat mm. teknisen palvelukeskuksen ja ylläpidettävien kiinteistöjen palvelutyöntekijät.

Tilapalvelu on saavuttanut toiminnalliset tavoitteet hyvin, sekä toimintatuotot, että toimintakulut ylittyivät budjettiin nähden. Suurimpana yksittäisenä toimintakulujen ylittävänä tekijänä oli kiinteistöjen lämmityskulujen nousu ollen +40 417€ yli budjetin ja koneiden ja laitteiden kunnossapitopalvelut +36 655€ yli budjetin.

Työvoimapula on vaikeuttanut sijaisten saantia siivouspuolelle. Sijaisia ei ole saatu riittävästi ja se on vaikuttanut työssäjaksamiseen.

Loppuvuodesta 2022 tehtiin päätös keittiötoiminnan siirtymisestä perustettuun Kokkaamo Ateriapalvelut yhtiöön, vuosi 2025 on toimittu uuden toimintamallin mukaisesti. Yhteistyö on sujunut hyvin.

Yhdyskuntatekniikan palveluiden tulosalueella on kaavoituksen etenemisen ja valtuuston päätösten mukaisesti rakennettu tarvittavaa tiestöä ja kunnallistekniikkaa. On kunnossapidetty katuja ja niitä yksityistieosuuksia, jotka ovat kunnan hoidon piirissä. Osaa yksityisteiden kunnossapitoa on avustettu rahallisesti hakemusten perusteella.

Tällä tulosalueella toimintamenot olivat budjetissa, mutta toimintatulojen kertyminen alittui 50 339€. Tulovirtojen pienuus johtui mm. siitä, ettei tytäryhtiö Kuortaneen Asunnot ostanut kunnan tilapalvelun ammattimiesten palveluja vuonna 2025 huoneistojen parantamiseen.

Maatalouskäyttöön soveltuvat viljelysmaat on vuokrattu ja metsätilat ylläpidetään suunnitelman mukaisesti. Metsien hoidosta on voimassa sopimus metsänhoitoyhdistyksen kanssa.

Kunta on Lakeuden Etapin osakkaana ja se hoitaa kunnan jätekuljetuksen sopimuksen mukaisesti.

KUNTATEKNIIKAN HALLINTO

	Akuuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	13 000		13 000	14 531	-1 531
Toimintakulut	-182 400		-182 400	-208 201	25 801
Netto	-169 400		-169 400	-193 670	24 270
Sumupoistot	-2 700		-2 700	-2 054	-646
Sisäiset erät	-36 100		-36 100	-37 130	1 030

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (muutos +/- 10 000€ ja +/-5% verrattuna 2025 talousarvioon):

Tulosalueen kuntatekniikan hallinnon toimintakulut ylittyivät 25 801€. Syynä tähän oli korkeammat eläkeperusteiset maksut ja ostetut ICT-palvelut.

Strategian mukaiset tavoitteet vuodelle 2025

Vetovoiman vahvistaminen			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Monipuolisten asumisvaihtoehtojen kehittäminen	Osallistutaan tytäryhtiöiden ja eri hallintokuntien kanssa avoimeen ideointiin ja yhteistyöhön monipuolisten asumisvaihtoehtojen kehittämiseksi	-Vuokrattavat ja myytävät asunnot sekä myydyt tontit -Haetut vapaa-ajanasumisen rakennusluvut	- kunnalla vapaana 1 vuokrattava asunto ja asuntoyhtiöllä 19 vapaata asuntoa, kaksi tonttia myyty v. 2025. Vapaa-ajan asuntojen rakennuslupia 3 kpl ja vakituiseksi asunnoiksi muuttamisia 2 kpl v. 2025 .
Kuntakeskustan viihtyisyyden parantaminen	Esitetään talousarviokirjaan investointeja kuntakeskustan viihtyvyyttä parantavia hankkeita	-Hallintokorttelin yleissuunnitelmasta yksi kohde toteutettu	- Hallintokorttelin yleissuunnitelman Alvarin liikenteen parantaminen (asfaltti) ja Kunnantalon/kirjaston parkkipaikka valmistui
Järven, luonnon ja kulttuurimaiseman hyödyntäminen	Esitetään talousarviokirjaan investointeja, jotka hyödyntävät ja tukevat Kuortanejärven ainutlaatuisuuden	-Haetut vapaa-ajanasumisen rakennusluvut - vähintään yksi vesistöhanke liikkeelle	- rantareitistö valmistui ja Länsirannan uudet katuvalot asennettu. Vapaa-ajan asuntojen rakennuslupia 3 kpl ja vakituiseksi asunnoiksi muuttamisia 2 kpl v. 2025.
Matkailun ja vapaa-ajan asumisen edistäminen	Esitetään talousarviokirjaan tähän liittyviä investointihankkeita	-puutarhakylän kaavoitus käynnistetty -Haetut vapaa-ajanasumisen rakennusluvut	- puutarhakylän hankesuunnittelu käynnissä, kaavoitus käynnistetty. Vapaa-ajan asuntojen rakennuslupia 3 kpl ja vakituiseksi asunnoiksi muuttamisia 2 kpl v. 2025.
Tasapainoinen kuntatalous			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma

Investointien harkittu kohdentaminen	Esitetään toteutettavaksi vain välttämättömiä strategiaa tukevia investointeja ja sellaisia, joilla estetään kiinteistöjen korjausvelan kasvaminen hallitsemattomaksi	-Kunnan ja kuntakonsernin lainakanta (per asukas) -Vuosikatteen suhde poistoihin	- investointihankkeiden toteutus alle budjettihinnoin
Kunnan velkatason pitäminen kohtuullisena	Esitetään investointeihin toteutettavaksi vain välttämättömiä strategiaa tukevia investointeja ja sellaisia, joilla estetään kiinteistöjen korjausvelan kasvamisen hallitsemattomaksi	-Kunnan ja kuntakonsernin lainakanta (per asukas) -Vuosikatteen suhde poistoihin	- investointihankkeiden toteutus alle budjettihinnoin
Tuottamattoman omaisuuden taloudellisesti tehokas uusiokäyttö tai realisointi	Myydään tyhjä tai tarpeettomat kiinteistöt pois tai muutetaan niiden käyttötarkoitusta niin, että saadaan ulkoisia vuokratuloja	-ei omistuksessa toiminnan ulkopuolisia kiinteistöä - sähköisten huutokauppapaikkojen tehokas käyttö hylätyn kaluston myymiseksi	- ylijäämätavaraa on myyty pois

Laadukkaat palvelut eri ikäisille

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Hyväkuntoisten toimitilojen varmistaminen	Laitosmiestoiminta tehokasta ja suunnitellut huoltotoimenpiteet tehdään ajallaan.	- palvelupyyntöjen seuranta ja vasteajat	- palvelupyyntöihin on reagoitu hyvin, uusi työnjohtaja palkattu
Liikkumisen mahdollisuuksien kehittäminen	Kevyenliikenteenväylien ja puistopolkujen rakentaminen investointiohjelman mukaisesti	- Aholankujan ja lukion välinen kv-väylä asfaltoitu - rantareitistön rakentaminen aloitettu -Hyte kerroin	-Aholankujan ja lukion välinen kv-väylä on asfaltoitu - rantareitistön rakentaminen on valmistunut
Nuorison huomiointi ja nuorten aktiviteetteihin panostaminen	Hallintokorttelin investointikohteiden toteuttaminen talousarviokirjan mukaisesti.	-kirjaston, kunnantalon ja Alvarin välisen kevyenliikenteen sujuvoittaminen	- rakentamisen ensimmäinen vaihe aloitettu
Peruskoulun ja lukion kehittäminen	Pidetään koulukiinteistöt hyvässä kunnossa. Huomioidaan investointiohjelmissa.	-Kouluterveyskysely - palvelupyyntöjen vasteajat	-uusi lukiolaajennus valmis

Yritysten toimintaedellytysten parantaminen

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Monipuolisten yritystilojen kehittäminen	Kuntatekniikan hallinnon ja yritystilojen vastuuhenkilöiden yhteistyön ylläpito	-yhteispalaverien pitäminen	- yhteistyö on ollut jatkuvaa
Tieverkoston ylläpito ja kehitystyö yritysten tukemiseksi	Esitetään talousarviokirjaan tähän liittyviä investointihankkeita kuten uusia katuja kaavoitetulle teollisuusalueille.	- teollisuusalueiden katuverkoston kunnossapito laadukasta	- katujen kunnossapito on ollut laadukasta

Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Henkilöstön osaamiseen panostaminen	Henkilöstölle tarjotaan riittävästi koulutusta ja kannustetaan osallistumaan niihin.	-Omaehtoisen osaamisen kehittäminen (koulutuspäivät) -Vakinaisen henkilöstön lähtövaihtuvuus	- koulutuspäiville on osallistuttu hyvin

Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen	Seurataan henkilöstön hyvinvointia ja järjestetään yhteisiä tilaisuuksia.	-Henkilöstökyselyjen tulos -Vakinaisen henkilöstön lähtövaihtuvuus -Kehityskeskustelujen määrä	- kehityskeskusteluja on pidetty, henkilöstöä ei ole siirtynyt muualle töihin
Suunnitelmallinen johtaminen	Pidetään kehityskeskusteluita säännöllisesti. Pidetään osastopalavereita.	-Henkilöstökyselyjen tulos -Kehityskeskustelujen määrä	- kehityskeskusteluja pidetään 2 vuoden välein, vuonna 2025 vain muutamia, pääpaino taas 2026

TILAPALVELUT

TILAPALVELUT

	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 045 800		1 045 800	1 062 283	-16 483
Toimintakulut	-1 929 900		-1 929 900	-2 044 514	114 614
Netto	-884 100		-884 100	-982 231	98 131
Sumupoistot	-603 300		-603 300	-579 843	-23 457
Sisäiset erät	1 472 000		1 472 000	1 570 792	-98 792

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (muutos +/- 10 000€ ja +/-5% verrattuna 2025 talousarvloon):

Tilapalvelut tulosalueen toimintakulut ylittyivät 114 614€. Syynä tähän oli alkuperäistä budjettia korkeammat sähkö ja lämmityskulut sekä korkeammat koneiden ja laitteiden kunnossapitopalvelut.

Strategian mukaiset tavoitteet vuodelle 2025

Vetovoiman vahvistaminen			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Monipuolisten asumisvaihtoehtojen kehittäminen	Tehdään yhteistyötä tytäryhtiöiden kanssa tarjoamalla heille kiinteistöhuolto- ja asiantuntijapalveluja	-yhteistyöpalaverit - palvelupyyntöjen vasteajat	- yhteistyö on ollut jatkuvaa ja jokapäiväistä
Tasapainoinen kuntatalous			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Investointien harkittu kohdentaminen	Pidetään kiinteistöt hyvässä kunnossa ja investoidaan niihin tarpeen mukaisesti	-kirjaston, Alvarin ja Ylijoen koulunkiinteistöjen investointikohteet valmiiksi	- kyseiset investointikohteet ovat toteutuneet
Kunnan velkatason pitäminen kohtuullisena	Pidetään kiinteistöt hyvässä kunnossa ja investoidaan niihin tarpeen mukaisesti. Näin vältetään myöhemmin tulevilta suurilta korjaustarpeilta.	-kirjaston, Alvarin ja Ylijoen koulunkiinteistöjen investointikohteet valmiiksi	- kyseiset investointikohteet ovat toteutuneet

Tuottamattoman omaisuuden taloudellisesti tehokas uusiokäyttö tai realisointi	Myydään tyhjät tai tarpeettomat kiinteistöt pois tai muutetaan niiden käyttötarkoitusta.	-ei omistuksessa toiminnan ulkopuolisia kiinteistöä - sähköisten huutokauppapaikkojen tehokas käyttö hylätyn kaluston myymiseksi	- käytettyä tavaraa on myyty pois sähköisellä huutokauppapaikan avulla
Laadukkaat palvelut eri ikäisille			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Hyväkuntoisten toimittolien varmistaminen	Laitosmiestoiminta tehokasta ja suunnitellut huoltotoimenpiteet tehdään ajallaan.	-Kouluterveyskysely - palvelupyyntöjen vasteajat	- parantamistoimenpiteitä on tehty tutkimusten pohjalta
Peruskoulun ja lukion kehittäminen	Pidetään koulukiinteistöt hyvässä kunnossa.	-Lukion, Alvarin ja Ylijoen koulunkiinteistöjen investointikohteet valmiiksi	-Lukion, Alvarin ja Ylijoen koulunkiinteistöjen investointikohteet valmistuneet
Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Henkilöstön osaamiseen panostaminen	Henkilöstölle tarjotaan riittävästi koulutusta ja kannustetaan osallistumaan niihin.	-Omaehtoisen osaamisen kehittäminen (koulutuspäivät) -Henkilöstökyselyjen tulos -Vakinaisen henkilöstön lähtövaihtuvuus -Kehityskeskustelujen määrä	- koulutuksissa on käyty hyvin, työntekijät ovat pysyneet töissä, kehityskeskusteluja on pidetty muutamia, pääpaino taas 2026
Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen	Seurataan henkilöstön hyvinvointia ja järjestetään yhteisiä tilaisuuksia.	-Omaehtoisen osaamisen kehittäminen (koulutuspäivät) -Henkilöstökyselyjen tulos -Vakinaisen henkilöstön lähtövaihtuvuus -Kehityskeskustelujen määrä	- koulutuksissa on käyty hyvin, työntekijät ovat pysyneet töissä, kehityskeskusteluja on pidetty
Suunnitelmallinen johtaminen	Pidetään kehityskeskusteluja säännöllisesti. Pidetään osastopalavereita.	-Kehityskeskustelujen määrä	- kehityskeskusteluja pidetään suunnitelman mukaisesti 2v välein, tänä vuonna väli vuosi, pidetty vain muutamia

YHDYSKUNTATEKNISET PALVELUT

	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	101 300		101 300	50 961	50 339
Toimintakulut	-653 900		-653 900	-624 894	-29 006
Netto	-552 600		-552 600	-573 933	21 333
Sumupoistot	-442 600		-442 600	-449 189	6 589
Sisäiset erät	79 700		79 700	64 714	14 986

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (muutos +/- 10 000€ ja +/-5% verrattuna 2025 talousarvioon):

Yhdyskuntapalveluiden tulosalueen toimintatuotot alittuivat 50 339€. Syynä tähän oli tytäryhtiöiden vähäiset työtilaukset tilapalveluiden henkilöstölle huoneistojen kunnostustoimenpiteisiin. Korjausvelka kasvaa.

Strategian mukaiset tavoitteet vuodelle 2025

Vetovoiman vahvistaminen			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Kuntakeskustan viihtyisyyden parantaminen	Liikenne- ja yleisten alueiden hyvä kunnossapito.	- palvelupyyntöjen vasteajat - ei liikennevahinkoilmoituksia	- liikennevahinkoja ei ole sattunut kuntakeskuksessa, palvelupyyntöihin on reagoitu nopeasti
Järven, luonnon ja kulttuurimaiseman hyödyntäminen	Puistojen hyvä hoito tukee ja vahvistaa kaunista kulttuurimaisemaa	- rantareitistön rakentamisen aloittaminen - puutarhakylän rakentamisen valmistelutyöt aloitetaan	- rantareitistön rakentaminen on tehty valmiiksi - puutarhakylän rakentamisen valmistelutyöt on aloitettu ja alueella on tehty maaperätutkimukset
Matkailun ja vapaa-ajan asumisen edistäminen	Toteutetaan laadukkaasti investointiohjelman mukaiset liikennealueiden ja yksityisteiden parantamiskohteet.	- rantareitistön rakentamisen aloittaminen - puutarhakylän rakentamisen valmistelutyöt käyntiin	- rantareitistön rakentaminen on tehty valmiiksi - puutarhakylän rakentamisen valmistelutyöt on aloitettu ja alueella on tehty maaperätutkimukset
Tasapainoinen kuntatalous			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Investointien harkittu kohdentaminen	Toteutetaan laadukkaasti ja kustannustehokkaasti investointiohjelman mukaiset liikennealueiden ja yksityisteiden parantamiskohteet.	- varatut investointimäärärahat	- investoinnit on tehty budjetin mukaisesti
Kunnan velkatason pitäminen kohtuullisena	Toteutetaan laadukkaasti ja kustannustehokkaasti investointiohjelman mukaiset	- varatut talousarvion mukaiset määrärahat	- investoinnit on tehty budjetin mukaisesti ja käyttötalouden

	liikennealueiden ja yksityisteiden parantamiskohteet.		määrärahat ovat riittäneet
Laadukkaat palvelut eri ikäisille			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Liikkumisen mahdollisuuksien kehittäminen	Kevyenliikenteenväylien ja puistopolkujen hyvä kunnossapito.	- asfaltti Aholankujan ja lukion väliselle kv-väylälle	- kyseinen väylä on asfaltoitu
Nuorison huomiointi ja nuorten aktiviteetteihin panostaminen	Hallintokorttelin investointikohteiden toteuttaminen talousarviokirjan mukaisesti.	- kirjaston, kunnantalon ja Alvarin välisen kevyenliikenteen sujuvoittaminen	- hankkeen ensimmäinen vaihe toteutettu
Yritysten toimintaedellytysten parantaminen			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Tieverkoston ylläpito ja kehitystyö yritysten tukemiseksi	Hoidetaan hyvin olemassa oleva katuverkosto ja rakennetaan laadukkaasti uutta talousarviokirjan mukaisesti.	- palvelupyynnöt	- palvelupyyntöihin on reagoitu nopeasti
Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Henkilöstön osaamiseen panostaminen	Henkilöstölle tarjotaan riittävästi koulutusta ja kannustetaan osallistumaan niihin.	-Omaehtoisen osaamisen kehittäminen (koulutuspäivät) -Henkilöstökyselyjen tulos -Vakinaisen henkilöstön lähtövaihtuvuus	- koulutuksissa on käyty hyvin, työntekijät ovat pysyneet töissä, kehityskeskusteluja on pidetty
Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen	Seurataan henkilöstön hyvinvointia ja järjestetään yhteisiä tilaisuuksia.	-Hakijamäärät avoimiin työpaikkoihin -Omaehtoisen osaamisen kehittäminen (koulutuspäivät) -Henkilöstökyselyjen tulos -Vakinaisen henkilöstön lähtövaihtuvuus	- koulutuksissa on käyty hyvin, työntekijät ovat pysyneet töissä, kehityskeskusteluja on pidetty
Suunnitelmallinen johtaminen	Pidetään kehityskeskusteluita säännöllisesti. Pidetään osastopalavereita.	-Kehityskeskustelujen määrä	- kehityskeskusteluja pidetään 2 vuoden välein, vuonna 2025 vain muutamia

Vesihuoltolaitos

	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	845 700		845 700	954 864	-109 164
Toimintakulut	-567 700		-567 700	-618 014	50 314
Netto	278 000		278 000	336 850	-58 850
Sumupoistot	-124 200		-124 200	-126 791	2 591
Sisäiset erät	10 700		10 700	9 652	1 048

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (muutos +/- 10 000€ ja +/-5% verrattuna 2024 talousarvioon):

Vesihuoltolaitoksen toimintatuotot ylittyivät 109 164€. Syynä tähän oli arvioitua suurempi puhtaan veden kulutus. Toimintakulut ylittyivät 50 314€ Lappavedeltä ostetun puhtaan veden suuremman määrän ja Lapuan Jäteveden suurempien jäteveden puhdistusmaksujen vuoksi.

Vesihuoltolaitos on eriytetty omaksi laskennalliseksi yksikökseen ja siitä laaditaan erillinen laskennallinen tuloslaskelma ja tase.

Strategian mukaiset tavoitteet vuodelle 2025

Vetovoiman vahvistaminen			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Matkailun ja vapaa-ajan asumisen edistäminen	Vahva vesihuoltolaitos, mahdollistetaan vesiliittymiä vapaa-ajan asuntojen rakentajille	-uudet vesiliittymäsopimukset	- uusi vesiliittymäsopimuksia on tehty 6kpl
Tasapainoinen kuntatalous			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Investointien harkittu kohdentaminen	Toteutetaan ennakkoon laadittua vesihuollon investointiohjelmää	-investointiohjelman mukaisesti	- ohjelmaa on toteutettu
Yritysten toimintaedellytysten parantaminen			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Tieverkoston ylläpito ja kehitystyö yritysten tukemiseksi	Tieverkon ylläpidon yhteydessä varmistetaan toimiva vesijohtoverkosto yritys kiinteistöjen tarpeisiin.	-investointiohjelman mukaisesti	- ohjelmaa on toteutettu
Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Henkilöstön osaamiseen panostaminen	Henkilöstölle tarjotaan riittävästi koulutusta.	-Omaehtoisen osaamisen kehittäminen (koulutuspäivät) -Henkilöstökyselyjen tulos	- koulutuksissa on käyty hyvin, työntekijät ovat pysyneet töissä, kehityskeskusteluja on pidetty
Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen	Seurataan henkilöstön hyvinvointia ja järjestetään yhteisiä tilaisuuksia.	-Omaehtoisen osaamisen kehittäminen -Henkilöstökyselyjen tulos -Vakinaisen henkilöstön lähtövaihtuvuus	- koulutuksissa on käyty hyvin, työntekijät ovat pysyneet töissä, kehityskeskusteluja on pidetty

Suunnitelmallinen johtaminen	Pidetään kehityskeskusteluita säännöllisesti. Pidetään osastopalavereita.	-Kehityskeskustelujen määrä	- kehityskeskusteluja pidetään 2 vuoden välein, vuonna 2025 vain muutamia

2.1.4 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Ympäristölautakunta on pitänyt 10 kokousta ja tehnyt niissä 96 päätöstä ja antanut yhden lausunnon.

YMPÄRISTÖPALVELUT

	Akuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	125 900		125 900	71 889	54 011
Toimintakulut	-439 000		-439 000	-344 436	-94 564
Netto	-313 100		-313 100	-272 547	-40 553
Sumupoistot	-21 200		-21 200	-20 552	-648
Sisäiset erät	-11 100		-11 100	-20 373	9 273

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (muutos +/- 10 000€ ja +/-5% verrattuna 2025 talousarvloon):

Toiminta tuottojen poikkeama johtuu pitkälti rakentamislupien vähäisestä kysynnästä rakentamislain muutoksen jälkeen ja hiljaisesta rakentamisesta yleensä, ja täten suurten lupien puuttumisesta.

Toimintamenojen suuri poikkeama johtuu kaavoituksen etenemisestä suunniteltua hitaammin sekä siitä että Ryhti-hanke ei toteutunut kulujen osalta vielä vuoden 2025 aikana.

Rakennusvalvonnan toiminta-ajatuksena on rakentamisen, kaavoituksen ja maa-ainesten ottotoiminnan ohjaus ja valvonta sen mukaan, mitä lait, asetukset ja muut säännökset asiasta sanovat. Pyrkimyksenä on ympäristöön hyvin sopeutuva toiminta kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti.

Yleisenä tavoitteena on rakennusvalvonnalle monilla eri säännöksillä annetuista velvoitteista selviytyminen ja monipuoliset palvelut sekä oman kunnan että ulkopaikkakuntalaisten rakentajien tarpeita varten. Tavoitteena ja haasteena on saada tärkeimmät painopistealueet hoidettua ilman turvallisuuden vaarantumista.

Kuortaneenjärven pohjoisosan kaavoitus on vuoden 2025 aikana edennyt 2.osan osalta päätökseen hyväksynnästä ja siitä hallinto-oikeuteen asti, jonka osalta odotetaan mahdollisia jatkotoimenpiteitä päätöksestä riippuen.

Rakennusluvista on siirrytty rakentamislupiin vuonna 2025, näistä 1 kpl asuinrakennuksia/paritalo, sekä 3 kpl vapaa-ajan asuntoja ja Lupa asioita on päätetty yhteensä 44 kpl. Maa-aineslain mukaisia lupia ei ollut ja tielautakunnalle kuuluvia tehtäviä on ollut 6 kpl.

Ympäristönsuojelun tehtävänä on huolehtia ympäristönsuojeluun liittyvistä valvonta- ja kehitystehtävistä kunnan alueella kestävän kehityksen periaatteen mukaisesti. Päämääränä on luoda Kuortaneesta asukkailleen virikkeellinen ja ympäristöystävällinen kunta.

Vuoden 2025 tärkein tavoite oli kunnan ympäristönsuojelun valvontaan kuuluvien laitosten ja toimintojen lakisääteisen valvonnan sekä luvituksen toteuttaminen joustavasti.

Ympäristölautakunta käsitteli yhden Ysl 27 § mukaisen ympäristöluvan ja antoi lausunnon Vaasan hallinto-oikeudelle ympäristöluvasta tehdystä valituksesta. Avustuksia myönnettiin pääasiassa vesiensuojelua edistäviin toimenpiteisiin yhteensä 25 800 €.

Strategian mukaiset tavoitteet vuodelle 2025

Vetovoiman vahvistaminen			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Matkailun ja vapaa-ajan asumisen edistäminen	Puutarhakylä asemakaava	Kaavan valmistuminen	Päätös aloituksesta tehty
Tasapainoinen kuntatalous			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Kunnan verotulojen kasvattaminen	Kiinteistöveroselvitys Energiavaihtoehtojen eteenpäin vieni	Verokertymä, kaavan edistyminen	v.2025 lisättyjä rakennusneliöitä 56186 m2 Tuulivoimakaava etenee hitaasti, mutta ehdotusta laaditaan
Yritysten toimintaedellytysten parantaminen			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteutuma
Monipuolisten yritystilojen kehittäminen	Kunnan ympäristönsuojelun valvontaan kuuluvien laitosten ja toimintojen lakisääteisen valvonnan sekä luvituksen toteuttaminen joustavasti	Toteutuneet luvat, tavoite aikataulussa	toteutunut

2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

EURO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio Muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama muutosten jälkeen
Toimintatuotot	3 579 200	0	3 579 200	3 587 890	-8 690
Valmistus omaan käyttöön	0		0		0
Toimintamenot	-15 625 400	0	-15 625 400	-15 364 108	-261 292
Toimintakate	-12 046 200	0	-12 046 200	-11 776 218	-269 982
					0
Verotulot	6 820 000	0	6 820 000	6 811 785	8 215
Valtionosuudet	6 365 000	320 000	6 685 000	6 590 497	94 503
Rahoitusuotot ja -menot:					0
Korkotulot	35 000		35 000	47 814	-12 814
Muut rahoitustulot	39 700		39 700	44 918	-5 218
Korkokulut	-150 000		-150 000	-170 398	20 398
Muut rahoitusmenot	-2 500		-2 500	-25 796	23 296
Vuosikate	1 061 000	320 000	1 381 000	1 522 602	-141 602
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 208 600		-1 208 600	-1 191 136	-17 464
Kertaluonteiset poistot					
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tulot					
Satunnaiset menot					
Tilikauden tulos	-147 600	320 000	172 400	331 466	-159 066

2.3 Investointiosan toteutuminen

Kunnanhallitus	Ta 2025	Muutos	Ta+muutos	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Sijoitukset	38 000	235 000	273 000	241 156	-31 844	88
Asunto-osakkeiden rahoitusvastikkeet	10 000	0	10 000	-9 133	-19 133	-91
Kaatialan Infra, opasteet	10 000		10 000	7 239	-2 761	72
Rantareitistö; Aholankangas-Mäjänranta	20 000	8 000	28 000	33 569	5 569	120
Keskustaajanman kehittämishanke	10 000		10 000	8 660	-1 340	87
Puutarhakylien valmistelutyöt (-25, -26);	10 000		10 000	15 816	5 816	158
Hallintokorttelin liikenneturvallisuuuden	100 000		100 000	98 720	-1 280	99
Hallintokorttelin leikkikenttä, Kuperkeikan	35 000	-12 000	23 000	33 667	10 667	146
Lukion laajennus	1 050 000		1 050 000	1 047 574	-2 426	100
Tontit ja maa-alueet, myynnit				-22 146	-22 146	100
Tontit ja maa-alueet, ostot		8 000	8 000	15 953	7 953	199
Korttesmäen ulkoilureitti (avustus)				-1 559	-1 559	100
Sivlistyslautakunta						
Alvari; verhot	10 000		10 000	9 899	-101	99
Alvari; oppimisympäristön kehittäminen	8 000		8 000	7 393	-607	92
Yljiön koulu; liikenneturvallisuuuden	10 000		10 000	7 282	-2 718	73
Yljiön koulu;pulpetit ja työpöydät	10 000	0	10 000	10 767	767	108
Tekninen lautakunta / tilapalvelut		0				
Kirjasto; korjaukset, sis. Käynnin kate	20 000	0	20 000	17 284	-2 716	86
Kiinteistöjen energian optimointijärjest.	12 000		12 000	12 000	0	100
Kunnantalo; ilmastonin kohdesäleiköt	25 000		25 000	6 911	-18 089	28
Paloasema; hallin lattiat, autopesupaikan	15 000		15 000	14 605	-395	97
Kulunvalvontajärjestelmä		24 000	24 000	23 934	-66	100
Yhdyskuntateknikan palvelut						
Poliisivalvontakamera keskusta	8 000	-4 000	4 000	1 219	-2 781	30
Varavoimalaite	30 000	-30 000	0			
Asemakaavatiet ja piha-al.; peruskorjaus	10 000	6 000	16 000	15 662	-339	98
Katuvalaistuksen parantaminen	35 000		35 000	39 731	4 731	114
Rantatien ja Marjuskantien asfaltointi	30 000		30 000	29 228	-772	97
Korttesmäentien alikulku	100 000		100 000	98 820	-1 180	99
Kuntaosuus perusparant., yksityistiet	50 000		50 000	33 775	-16 225	68
Hoidon tason ylläpito, yksityistiet	30 000		30 000	33 057	3 057	110
Kevyenliikenteenväylän rakentaminen	30 000		30 000	22 509	-7 491	75
Aholankuja-Lukio kl-väylän asfaltointi	20 000		20 000	22 898	2 898	114
Haavistontien silta, peruskorjaus	70 000	-55 000	15 000	11 227	-3 773	75
Vesi- ja viemärihallitus						
Jätevesilinjan uudistaminen Mäjätien	25 000		25 000	2 503	-22 497	10
Vesilaitos;Pumppujen ja	10 000		10 000	7 044	-2 956	70
Viemärlaitos;Pumppujen ja	10 000		10 000	8 578	-1 422	86
Höyrykone	8 000		8 000	7 090	-910	89
Traktorin nappularenkaat (-25)	10 000		10 000	9 084	-916	91
Investoinnit yhteensä (netto)	1 869 000	180 000	2 049 000	1 922 015	-126 985	94

2.4 Rahoitusosan toteutumisvertailu

euro	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 061 000	320 000	1 381 000	1 522 602	-141 602
Satunnaiset erät			0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	12 042	-12 042
Investointien rahavirta			0		0
Investointimenot	-1 904 000	-184 000	-2 088 000	-2 031 580	-56 420
Rahoitusosuudet inv.menoihin	35 000	4 000	39 000	43 949	-4 949
Käyttöomaisuuden vars myynnit				65 616	-65 616
Pysyien vastaavien hyöd.					
Luovutustulot	0		0	-12 042	12 042
Toiminnan ja investointien nettorahavirta	-808 000	140 000	-668 000	-399 413	-268 587
Rahoituksen rahavirta					0
Antolainauksen muutokset					0
Antolainasaamisten lisäykset	0		0	-61 005	61 005
Antolainasaamisten vähennykset	132 000		132 000	62 302	69 698
Lainakannan muutokset					0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys				0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-368 000		-368 000	-368 047	47
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000 000		1 000 000	0	1 000 000
Oman pääoman muutokset				0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset				439 203	-439 203
Vaikutus maksuvalmiuteen	-44 000	140 000	96 000	-326 960	422 960

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Kunnan tuloslaskelma

(ulkoinen)	2025	2024
Toimintatuotot		
*Myyntituotot	2 041 308,22	1 819 495,76
*Maksutuotot	137 141,78	154 460,05
*Tuot ja avustukset	256 686,83	211 068,57
*Muut toimintatuotot	1 152 753,66	1 224 885,23
	3 587 890,49	3 409 909,61
Toimintamenot		
*Henkilöstökulut	-8 765 697,62	-8 601 683,73
Palkat ja palkkiot	-7 171 398,19	-6 970 136,26
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 401 716,13	-1 397 950,54
Muut henkilösivukulut	-192 583,30	-233 596,93
*Palvelujen ostot	-4 206 685,56	-3 922 524,41
*Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 454 812,13	-1 397 863,70
*Avustukset	-387 112,55	-303 624,72
*Muut toimintakulut	-549 800,47	-613 539,21
	-15 364 108,33	-14 839 235,77
Toimintakate	-11 776 217,84	-11 429 326,16
Verotulot	6 811 785,14	6 885 123,10
Valtionosuudet	6 590 497,00	6 946 072,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-103 462,68	-123 562,92
*Korkotuotot	47 814,46	52 692,17
*Muut rahoitustuotot	44 917,62	45 253,21
*Korkokulut	-170 398,44	-224 514,26
*Muut rahoituskulut	-25 796,32	3 005,96
Vuosikate	1 522 801,62	2 278 306,02
Poistot ja arvonalentumiset		
*Suunnitelman mukaiset poistot	-1 191 135,86	-1 204 364,51
*Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		
*Satunnaiset tuotot		
*Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	331 465,76	1 073 941,51
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	331 465,76	1 073 941,51

3.2 Kunnan rahoituslaskelma

	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 522 601,62	2 278 306,02
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät		
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 031 580,01	-2 569 192,08
Rahoitusosuudet investointimenoihin	43 949,36	17 747,10
Pysyvien vastaavien hydykkeiden luovutustulot	65 615,82	301,00
Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä	-399 413,21	-272 837,96
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-61 004,80	-730 456,00
Antolainasaamisten vähennykset	62 301,94	48 725,94
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-368 046,85	-368 046,85
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	1 000 000,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	98,91	197,15
Saamisten muutos	302 499,44	-147 618,38
Korottomien velkojen muutos	136 604,27	12 991,83
Rahoituksen rahavirta	72 452,91	-184 206,31
Rahavarojen muutos	-326 960,30	-457 044,27
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 024 725,15	1 351 685,45
Rahavarat 1.1.	1 351 685,45	1 808 729,72
Rahavarojen muutos	-326 960,30	-457 044,27

3.3 Kunnan tase

VASTAAVAA	2025	2024
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	539 853,98	592 797,95
Muut pitkävaikutteiset menot	539 853,98	592 797,95
Aineelliset hyödykkeet	22 460 876,39	21 909 076,69
Maa- ja vesialueet	3 239 391,72	3 229 769,08
Rakennukset	13 185 878,07	11 457 320,87
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 742 089,30	5 755 109,75
Koneet ja kalusto	56 420,50	94 330,52
Muut aineelliset hyödykkeet	202 163,03	202 163,03
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	34 933,77	1 170 383,44
Sijoitukset	9 468 017,02	9 237 290,92
Osakkeet ja osuudet	6 647 506,84	6 415 483,60
Muut lainasaamiset	2 759 505,38	2 791 351,32
Muut saamiset	61 004,80	30 456,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	237 750,88	232 413,45
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	237 750,88	232 413,45
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	1 087 541,38	1 390 040,82
Myntisaamiset	944 210,16	652 378,22
Muut saamiset	82 152,66	522 355,20
Siirtosaamiset	61 178,56	215 307,40
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	625 328,21	607 433,01
Rahat ja pankkisaamiset	399 396,94	744 252,44
VASTAAVAA YHTEENSÄ	34 818 764,80	34 713 305,28

VASTATTAVAA	2025	2024
OMA PÄÄOMA	23 114 696,87	22 783 231,11
Peruspääoma	12 409 864,15	12 409 864,15
Muut omat rahastot	691 304,51	691 304,51
Edellisten tilikausien ylijäämä	9 682 062,45	8 608 120,94
Tilikauden yli-/alijäämä	331 465,76	1 073 941,51
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	241 892,82	236 456,48
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	237 750,88	232 413,45
Muut toimeksiantojen pääomat	4 141,94	4 043,03
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	3 245 183,39	4 067 684,45
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 959 678,00	3 300 324,00
Lainat julkisyhteisöiltä	285 505,39	767 360,45
Lyhytaikainen	8 216 991,72	7 625 933,24
Joukkovelkakirjalainat	4 500 000,00	4 500 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	822 501,06	368 046,85
Saadut ennakot	96 540,45	112 153,04
Ostovelat	1 061 038,06	998 652,30
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	976 728,16	960 069,57
Siirtovelat	760 183,99	687 011,48
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	34 818 764,80	34 713 305,28

3.4 Konsernin tuloslaskelma

	2025	2024
	euro	euro
Toimintatuotot	5 207 685,85	5 080 680,88
Toimintakulut	-16 957 423,41	-16 550 331,82
Osuus osakkuusyht. voitosta/tappiosta	-23 146,18	-33 951,38
Toimintakate	-11 772 883,74	-11 503 602,32
Verotulot	6 763 593,04	6 885 123,10
Valtionosuudet	7 393 520,31	7 809 887,25
Rahoitustuotot ja -kulut		
*Korkotuotot	49 100,77	54 799,14
*Muut rahoitustuotot	63 439,26	63 995,27
*Korkokulut	-304 124,32	-345 585,07
*Muut rahoituskulut	-27 515,18	-7 801,64
Vuosikate	2 165 130,14	2 956 815,73
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 617 464,85	-1 622 853,36
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Satunnaiset erät	0,00	0
Tilikauden tulos	547 665,29	1 333 962,37
Tilinpäätössiirrot	0,00	-24 407,42
Laskennalliset verot	-77 980,86	16 009,56
Vähemmistöosuudet		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	469 684,43	1 325 564,51

3.5 Konsernin rahoituslaskelma

	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 165 130,14	2 956 815,73
Satunnaiset erät	-51 492,38	0,00
Tulorahoituksen korjausevät	46 201,89	32 263,22
Toiminnan rahavirta	2 159 839,65	2 989 078,95
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 216 145,31	-2 800 998,93
Rahoitusosuudet investointimenoihin	54 226,83	25 245,96
Käyttöomaisuuden myyntitulot	25 333,39	1 989,16
Investointien rahavirta	-2 136 585,09	-2 773 763,81
Toiminnan ja investointien rahavirta	23 254,56	215 315,14
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-61 004,80	-730 456,00
Antolainasaamisten vähennykset	62 301,94	48 725,94
Antolainauksen muutokset yhteensä	1 297,14	-681 730,06
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	63 160,15	980,43
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-709 026,95	-716 697,41
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-34 205,40	994 855,74
Lainakannan muutokset yhteensä	-680 072,20	279 138,76
Oman pääoman muutokset	185 000,00	17 023,60
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien	98,93	770,25
Vaihto-omaisuuden muutos	-1 554,39	5 390,02
Saamisten muutos	347 615,62	-90 195,82
Korottomien velkojen muutos	150 052,09	-7 777,40
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	496 212,25	-91 812,95
Rahoituksen rahavirta	2 437,19	-477 380,65
Rahavarojen muutos	25 691,75	-262 065,51
Rahavarat 31.12.	2 014 800,48	1 963 142,96
Rahavarat 1.1.	1 989 108,73	2 225 208,47
	25 691,75	-262 065,51

3.6 Konsernin tase

PYSYVÄT VASTAAVAT	2025	2024
Aineettomat hyödykkeet	555 028,65	605 498,07
Aineettomat oikeudet	19 983,66	32 470,15
Muut pitkävaikutteiset menot	535 044,99	573 027,92
Aineelliset hyödykkeet	29 016 757,74	30 991 034,20
Maa ja vesialueet	3 486 241,39	3 476 184,64
Rakennukset	19 050 892,43	19 783 684,92
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 744 010,33	5 757 142,15
Koneet ja kalusto	147 572,51	195 829,90
Muut aineelliset hyödykkeet	455 620,83	455 620,83
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	132 420,25	1 322 571,76
Sijoitukset	4 319 908,53	4 242 520,61
Osakkuusyhteisöosuudet	408 302,17	328 649,35
Muut osakkeet ja osuudet	1 540 161,40	1 581 129,16
Muut lainasaamiset	2 310 440,16	2 302 286,10
Muut saamiset	61 004,80	30 456,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	351 029,01	360 232,12
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	31 104,00	29 549,61
Saamiset	1 100 941,92	1 383 435,90
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	382,20
Lyhytaikaiset saamiset	1 100 941,92	1 383 053,70
Rahoitusarvopaperit	804 128,31	820 502,89
Rahat ja pankkisaamiset	1 210 672,17	1 142 640,07
VASTAAVAA YHTEENSÄ	37 389 570,33	39 575 413,47

VASTATTAVAA	2 025	2024
OMA PÄÄOMA	21 489 827,08	23 578 287,98
Peruspääoma	12 409 864,15	12 409 864,15
Arvonkorotusrahasto	75 724,79	75 724,79
Muut omat rahastot	292 289,46	307 509,22
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	8 242 264,26	9 459 625,32
Tilikauden yli- /alijäämä	469 684,42	1 325 564,50
VÄHEMMISTÖOSUUDET	23 273,80	0,00
POISTOERO JA VAPAEHTOISET VARAUKSET	0,00	29 800,00
PAKOLLISET VARAUKSET	8 940,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	355 170,97	364 275,15
VIERAS PÄÄOMA	15 512 358,48	15 603 050,34
Pitkäaikainen korollinen	6 208 231,57	6 789 124,06
Pitkäaikainen koroton	0,00	0,00
Lyhytaikainen korollinen	5 896 311,33	5 410 726,69
Lyhytaikainen koroton	3 407 815,58	3 403 199,59
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	37 389 570,33	39 575 413,47

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1.) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut jaksotus- ja arvostusperiaatteet:

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty kirjanpitoon suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavien arvostus

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä poistosuunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Poistot on tehty käyttöönottoisuuden alusta lukien kunnanvaltuuston erikseen hyväksytyn poistosuunnitelman mukaisesti.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on arvostettu nimellisarvoon ja rahoitusomaisuusarvopaperit hankintahintaan.

4.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä sekä kunnan tytäryhteisöt, Kiinteistö Oy Kuortaneen Asunnot ja Kiinteistö Oy Kuortaneen Yritystilat.

KiOy Kuortaneen Asuntoihin sulautui 31.3.2022 Kiinteistö Oy Kuortaneen Koulumaja, jonka myötä yhtiön varat, velat ja saamiset sisältyvät vastaanottaneen KiOy Kuortaneen Asuntojen lukuihin ja näin ollen ovat sitä kautta pääosin yhdistelty konsernitilinpäätökseen. Lisäksi konsernitilinpäätökseen on yhdistelty osakkuusyhteisöt Kiinteistö Oy Kuortaneen Jäähalli ja Kuortaneen Areena Oy, joissa omistusosuus 50 %.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien taseisiin merkityt olennaiset keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset ja poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on huomioitu omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuuksien erottamisessa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty nimellis- eli pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen

4.3 Tuloslaskelman liitetiedot

6) Toimintatuotot tulosalueittain	Konserni			Kunta	
	2025	2024		2025	2024
Yleishallinto	497 184	521 259	Kunnanhallitus	422 217	438 864
Sosiaali- terveyspalvelut	225 291	25 695			
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1 077 640	1 026 728	Sivistystoimi	1 011 144	958 438
Tekniset palvelut	3 335 682	3 411 002	Tekninen toimi	2 082 640	1 916 610
Ympäristöpalvelut	71 889	95 997	Ympäristötoimi	71 889	95 997
Yhteensä	5 207 685	5 080 681	Yhteensä	3 587 890	3 409 910
			Vesi- ja viemärlaitos	954 865	776 072

7.) Verotulojen erittely (1000 €)	2025	2024
Kunnan tulovero	5 131	5 245
Osuus yhteisöveron tuotosta	606	606
Kiinteistövero	1 075	1 033
Muut verotulot		
Verotulot yhteensä	6 812	6 885

8) Valtionosuuksien erittely (1000 €)	2025	2024
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	4 203	4 344
-josta verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus (+/-)	1 715	1 855
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	1 828	1 835
Verotulomenetysten korvaus	559	767
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	6 590	6 946

9.) Palvelujen ostojen erittely (1000 €)	2025	2024
Asiakaspalvelujen osto	467	170
Muiden palvelujen osto	3 740	3 752
Yhteensä	4 207	3 922

11.) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 14.12.2012 § 52 hyväksynyt perusteet suunnitelman mukaisiksi poistoajoiksi ja -menetelmiksi 1.1.2013 lukien. Kaikki poistot tehdään tasapoistoina jaksotettuna poistoajan mukaan.

Muut pitkävaikutteiset menot

ATK-ohjelmistot	2 - 5 vuotta *
Muut	2 - 5 vuotta *

*) Erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta

Rakennukset ja rakennelmat

Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30 vuotta
Talousrakennukset	10 - 20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30 vuotta
Asuinrakennukset	30 - 50 vuotta

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit ja puistot	15-20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	10-30 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	15-30 vuotta
Vedenjakeluverkosto	30-40 vuotta
Viemäriverkko	30-40 vuotta
Kaukolämpöverkko	20-30 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15-20 vuotta
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10-12 vuotta
Maakaasuverkko	20-25 vuotta
Muut putki- ja kaapeli-verkot	15-20 vuotta
Sähkö-, vesi- ja yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	10-20 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolait.	15-20 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	10-15 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10-15 vuotta

Koneet ja kalusto

Rautaiset alukset	15 -20 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8-15 vuotta
Muut kuljetusvälineet	4-7 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5-10 vuotta
Muut raskaat koneet	10-15 vuotta
Muut kevyet koneet	5-10 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5-15 vuotta
ATK-laitteet	3 -5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3 -5 vuotta

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja Keskenkäynteiset hankinnat	Ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 8000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluksi.

12.) Pakollisten varausten muutos ja muuhun kuin tilikauteen liittyvät erät

Pakollisiin varauksiin ei ole kunnassa kirjattu mitään eikä tuloslaskelmaan sisälly muuhun kuin tilikauteen liittyviä eriä.

13.) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueet	0	0	0	0
Rakennukset	0	0	0	0
Muut luovutusvoitot	1	0	0	0
<i>Luovutusvoitot yht.</i>	1	0	0	0
Muut toimintakulut				
Kiinteistön luovutustappio	170	0	170	0
Muut luovutustappiot	11 872		11 872	
<i>Luovutustappiot yht</i>	12042	0	12 042	0

14.) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kunta	
	2025	2024
Kuntarahoitus	32 550	29 575
Metsäliitto	183	214
Yhteensä	32 733	29 789

4.4 Tasetta koskevat liitetiedot

4.4.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

18.) Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Maa-alueet	Rakennukset
Hankintameno 1.1	0	592 797,95	3 229 769,08	11 457 320,87
Lisäykset		78 058,33	31 769,10	2 229 792,80
Rahoitusosuudet				
Vähennykset			-22 146,46	
Siirrot erien välillä				
Tilikauden poisto	0	-131 002,30		-501 235,60
Arvonlennukset ja palautukset				
Hankintameno 31.12	0	539 853,98	3 239 391,72	13 185 878,07

	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat
Hankintameno 1.1	5 755 109,75	94 330,52	202 163,03	1 170 383,44
Lisäykset	529 651,09	26 941,46		-1 137 632,77
Rahoitusosuudet	-43 949,36			
Vähennykset	-2 492,60			
Siirrot erien välillä	-2 183,10			2 183,10
Tilikauden poisto	-494 046,48	-64 851,48		
Arvonlennukset ja palautukset				
Hankintameno 31.12	5 742 089,30	56 420,50	202 163,03	34 933,77

Sijoitukset, Osakkeet ja osuudet

	Osakkeet ja tytäryhteisöt	Kuntayhtymäosuudet	Osakkeet ja osakkuus ja muut omist.yht.	Muut osakkeet ja osuudet
Hankintameno 1.1	4 076 592,52	524 754,55	1 575 236,53	238 900
Lisäykset	185 000,00		88 000,00	
Rahoitusosuudet				
Vähennykset			-40 976,76	
Siirrot erien välillä				
Tilikauden poisto				
Arvonlennukset ja palautukset				
Hankintameno 31.12	4 261 592,52	524 754,55	1 622 259,77	238 900,00

Muut lainasaamiset

	Jvk-saamiset	Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset osakkuus- ja muut omist.yht	Saamiset muut yhteisöt	Muut saamiset muilta
Hankintameno 1.1	0	529 065	1 337 873	924 413	30 456
Lisäykset					61 005
Vähennykset		-20 000		-11 846	-30 456
Arvonlennukset ja niiden palautukset					
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12	0	509 065	1 337 873	912 567	61 005

Kuntayhtymäosuudet

	Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.
E-P:n liitto Ky	3 671			3 671
Seinäjoen koulutus Ky	514 338			514 338
Kuntayhtymä Kymppe	6 745			6 745
Yhteensä	524 755			524 755

19.-21.) Omistukset muissa yhteisöissä (1000 euroa)

	Y-tunnus	Kunnan omistus osuus	Konsernin omistus osuus	Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden tappiosta/ voitosta/
Tytär-yhteisöt						
Kiinteistö Oy Kuortaneen Asunnot	0775701-4	100,00%	100%	1 347	3 515	-38
Kiinteistö Oy Kuortaneen Yritystilat	3101788-4	100,00%	100%	2 918	33	17
Kuntayhtymät						
Etelä-Pohjanmaan Liiton ky	0955281-3	2,17%	2,17%	41	12	1
Seinäjoen koulutusky	1007629-5	1,49%	1,49%	852	476	8
Kuntayhtymä Kymppi	3432985-9	4,50%	4,50%	65	37	44
Yhteis- ja omistusyhteisyyshyönteisöt						
Kiint Oy Kuort. Jäähalli	1467450-8	50,00%	50,00%	128	546	-28
Kuortaneen Areena Oy	1834566-4	50,00%	50,00%	-51	390	4

22.) Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä ja osakkuus- ja omistusyhteisöiltä

	2025		2024	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		114 316		99 351
Lainasaamiset	509 065		529 065	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	509 065		529 065	
Saamiset kuntayhtymiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä				
Saamiset osakkuus ja omistusyht.				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset	1 337 873		1 337 873	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	1 337 873		1 337 873	
Saamiset yhteensä	1 846 938		1 866 938	

23) Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Palkkasaatava	25 000		25 000	
Eu-tuet ja avustukset	27 500		27 500	
Muut tulojäämät		211 799		211 799
Lyhytaikaist siirtosaamiset yhteensä	61 179	215 307	61 179	215 307

4.4.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

24.) Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana:

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Peruspääoma 1.1.	12 409 864,15	12 409 864,15	12 409 864,15	12 409 864,15
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	12 409 864,15	12 409 864,15	12 409 864,15	12 409 864,15
Arvonkorotusrahasto 1.1	75 724,79	75 724,79		
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	75 724,79	75 724,79		
Muut omat rahastot 1.1	307 509,22	307 908,30	691 304,51	691 304,51
Lisäykset				
Vähennykset	15 219,76	399,08		
Muut omat rahasto yht 31.12.	292 289,46	307 509,22	691 304,51	691 304,51
Ed. tilikausien yli-alijäämä 1.1.	10 785 189,82	9 459 625,32	9 682 062,45	8 608 120,94
Tilikauden muutokset	-2 542 925,56			
Ed. tilikausien ylijäämä yli-alijäämä 31.12.	8 242 264,26	9 459 625,32	9 682 062,45	8 608 120,94
Tilikauden yli-/alijäämä	469 684,42	1 325 564,50	331 465,76	1 073 941,51
Oma pääoma yhteensä	21 489 827,08	23 578 287,98	23 114 696,87	22 783 231,11

Konsernin oman pääoman jatkuvuus ei toteudu. Vuoden 2025 tilinpäätöksessä on kuntakonsernin aineellisten hyödykkeiden arvo oikaistu -2.668.879,22 euroa korjaamalla konsernin tytäryhtiöiden rakennusten arvo vastaamaan kunnan poisto-ohjelman mukaista laskennallista arvoa. Oikaisu koskee vuosia 2016-2024. Oikaisun seurauksena konsernin rakennusten arvo on pienentynyt ja kertynyt yli-/alijäämä on vähentynyt vastaavasti.

Lisäksi kuntakonsernin tilinpäätöstä on oikaistu Seinäjoen koulutuskuntayhtymän yhdistelyn osalta yhdistelemällä koulutuskuntayhtymän konsernin tilinpäätöksen luvut, eikä koulutuskuntayhtymän omasta tilinpäätöksestä, kuten aiemmin on tehty. Oikaisun vaikutus oman pääoman jatkuvuuteen oli + 91.338,64 euroa.

26.) Pitkäaikaiset velat ja niiden osat, jotka erääntyvät 1.1.2031 tai sen jälkeen	2025	2024
Lainat Kuntarahoitus Oy:ltä	1 244 304	1 587 986
Yhteensä	1 244 304	1 587 986

27.) Joukkovelkakirjalainat

Taseen erä lyhytaikainen korollinen vieras pääoma sisältää 31.12.2025 kuntatodistusohjemaan perustuvaa lainaa 4.500.000 euroa

28.) Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Pakolliset varaukset yht	8 940	0	0	0

31.) Muiden velkojen erittely	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Muut velat				
-Liittymismaksut	816 122	803 647	816 122	803 647
-Muut velat	160 606	156 423	160 606	156 423
Muut velat yhteensä	976 728	906 070	976 728	960 070

32.) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	94 850	110 850	79 848	110 850
Menojäämät				
-Lomapalkkajaksotus	779 904	707 233	779 904	707 233
-Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	-20 243	-20 241	-20 243	-20 241
Siirtovelat yhteensä	775 186	687 011	760 184	687 011

Lisäksi kunnalle oli maksettu valtionosuusennakoita, jotka on virheellisesti kirjattu valtionosuussaamiaisia vähentävänä eränä (-95.673 €) taseen vastaavaa puolelle.

4.5 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Kunnalla ei ole velkaa, joiden vakuudeksi olisi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin tai pantattu osakkeita.

37.) Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Vuokravastuut yhteensä	3 386 397	4 331 469	3 322 820	4 259 255
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	314 208	304 534	299 628	287 188

38.) Muut kunnan antamat vastuusitoumukset ja muut vastuut	Kunta			
	2025		2024	
Samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut takaukset				
Alkuperäinen pääoma	6 617 310		6 617 310	
Jäljellä oleva pääoma	2 415 387		2 701 583	
	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	10 846 261	2 346 261	10 549 900	2 049 900
Jäljellä oleva pääoma	9 567 399	1 170 096	9 339 055	932 035

Kunta on päättänyt myöntää (kvalt 18.9.2023 § 104) omavelkaisen takauksen Uintikeskus Oy:n Oma Säästöpankin 10.000.000 euron lainalle ja Työeläkeyhtiö Elon 5.000.000 euron. Hanke valmistuu keväällä 2026. Edellä mainittujen lainojen takausvastuun mukainen pääoma 31.12.2025 oli 8,5 milj€.

39.) Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2025	2024
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista	30 978 179	29 220 349
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12		0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	39 652	31 356

40.) Muut taseen ulkopuoliset erät	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024

Arvonlisäveron palautusvastuu	1 916 596	1 723 355	1 800 701	1 616 804
Koronvaihto- ja korkokattosopimukset				
Markkina-arvo 31.12.2023	0		0	

5. HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

41.) Henkilöstön lukumäärä henkilötyövuosina 31.12.2025				
	2025		2024	
	Vakinalainen henkilöstö	Määräaikainen henkilöstö	Vakinalainen henkilöstö	Määräaikainen henkilöstö
Hallinto	7,33	0,3	8,45	0,25
Sivistystoimi	83,13	33,46	80,20	36,34
Tekninen toimi	30,28	3,6	25,83	6,81
Ympäristötoimi	2,32	1,2	5,95	0,68
YHTEENSÄ	161,62		164,51	

42.) Henkilöstökulut		
	2025	2024
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	8 765 698	8 601 684
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	16 033	34 126
Henkilöstökulut yhteensä	8 781 731	8 635 811

43.) Luottamushenkilön palkkioista perityt puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2025	2024
Keskustan Kuortaneen kunnallisjärjestö	2 560	2 327
Kansallinen Kokoomus	2 095	1 661
Kuortaneen Kokoomuksen naiset	822	875
Kuortaneen Perussuomalaiset	845	1 085
Kristillisdemokraatit	144	
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	6 466	5 947

44.) Tilintarkastuksen palkkiot	2025	2024
Tilintarkastus	9 614	6 542

Muut palkkiot	3 120	2 550
Palkkiot yhteensä	12 734	9 092

6. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

6.1 Kuortaneen Vesihuoltolaitos

Lain mukaan kunnan tulee kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja sille on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tase, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitetiedot. Kirjanpidon eriyttämisellä pyritään jatkossa siihen, että tilinpäätöksessä ja siinä esitettyjen tunnuslukujen perusteella voidaan läpinäkyvästi arvioida, missä määrin vesihuollosta perittävät maksut kattavat palvelujen tuottamisesta aiheutuvat kustannukset pitkällä aikavälillä ja ovatko maksut kohtuullisia.

6.1.1 Tuloslaskelmat

VESILAITOKSEN TULOSLASKELMA	2025	2024
Liikevaihto	581 238	476 998
Vesimaksut (ulk)	561 092	450 591
Vesimaksut (sis)	14 366	16 625
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot	5 779	9 782
Materiaalit ja palvelut	-239 975	-214 949
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	-239 975	-214 949
Varastojen lisäys tai vähennys	0	0
Muut kulut	0	0
Palveluiden ostot		
Henkilöstökulut	-88 869	-84 132
Palkat ja palkkiot	-74 324	-69 784
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-12 186	-12 015
Muut henkilösivukulut	-2 359	-2 333
Poistot ja arvonalentumiset	-43 924	-38 284
Suunnitelman mukaiset poistot	-43 924	-38 284
Arvonalentumiset		
Rahoitustuotot ja kulut		
Viivästyskorkotulot		3
Liiketoiminnan muut kulut	0	0
Liikelylijäämä (-) / alijäämä (+)	208 471	139 636
Tilikauden ylijäämä	208 471	139 636
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Voitto %	36	29
Sijoitetun pääoman tuotto,%	10	7

VIEMÄRILAITOKSEN TULOSLASKELMA	2 025	2024
Liikevaihto	413 209	343 478
Vesimaksut (ulk)	340 231	269 253
Veslimaksut (sis)	24 854	27 513
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot	48 125	46 712
Materiaalit ja palvelut	-240 501	-229 725
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	-240 501	-229 725
Varastojen lisäys tai vähennys		
Muut kulut		
Palveluiden ostot		
Henkilöstökulut	-78 601	-74 079
Palkat ja palkkiot	-65 787	-61 403
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-10 725	-10 613
Muut henkilösivukulut	-2 089	-2 062
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-82 868	-82 466
Arvonalentumiset		
Liiketoiminnan muut kulut		
Liikelylijäämä (-) / alijäämä (+)	11 239	-42 792
Tilikauden ylijäämä	11 239	-42 792
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2 025	2024
Voitto %	3	-12
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1	-2

6.1.2 Rahoituslaskelma

VESIHUOLTOLAITOS		
Toiminnan rahavirta	2025	2024
Liikelylijäämä	219 710	96 844
Poistot ja arvonalentumiset	126 792	120 751
Rahoitustuotot ja -kulut		
Satunnaiset erät		
	346 502	217 594
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-27 210	-106 901
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0
Pysyv.vast.hyödykk. Luovutustulot	0	0
	-27 210	-106 901
Toiminnan ja investointien rahavirta	319 292	110 693
Rahoituksen rahavirta	-328 171	121 659
Lainakannan muutokset		
Pa.lainojen lisäys kunnalta		
Pa.lainojen vähennys kunnalle		
La.lainojen muutos kunnalta	-15 336	37 754
La.lainojen muutos muilta	-317 134	87 010
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Korottomien velkojen muutos kunnalta	4 300	-3 105
Rahoituksen rahavirta	0	0
Rahavarojen muutos	-8 878	232 353
Rahavarojen muutos (tase)	-8 878	232 353
RAHOITUSOSAN TUNNUSLUVUT		
	2025	2024
Toiminnan ja investointien rahavirta 1000 €	319	111
Investointien tulorahoitus%	1 373	304
Kassan riittävyys pv	1 034	989

6.1.3 Tase

TASE	2025	2024
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet	2 458 588	2 558 169
Maa- ja vesialueet	15 678	15 678
Rakennukset	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 435 844	2 542 492
Koneet ja kalusto	7 066	0
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 458 588	2 558 169
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset	634 576	304 967
Yhdystili	1 913 572	1 922 450
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 548 147	2 227 417
VASTAAVAA	5 006 735	4 785 586
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	1 802 566	1 802 566
Edellisten tilik voitto/tappio	1 976 849	1 880 006
Tilikauden yli-/alijäämä	219 710	96 844
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 999 125	3 779 415
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma	540	540
Liittymismaksut (pal.kelp)	816 122	803 647
Lyhytaikainen vieras pääoma	162 991	178 327
Lomapalkkavelka	27 956	23 657
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 007 609	1 006 171
VASTATTAVAA	5 006 735	4 785 586
TASEEN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Omavararaisuusaste %	80	79
Suhteellinen velkaantuneisuus %	101	123
Kertynyt yli-/alijäämä (1000 €)	2 197	1 977

6.1.4. Toimintakertomus 2025

Toiminnan toteutuminen

Vesilaitos toimittaa määräysten mukaista talousvettä ja viemärlaitos vastaa jätevesiverkoston toiminnasta.

Vesihuoltolaitoksen päällikkönä toimii tekninen johtaja ja vastaavana hoitajana Ari Siukola.

Merkittävänä vesihuoltolaitoksen toimintavarmuutta lisäävänä tekona on ollut koko keskustataajaman alueelle se, kun Keskustien alla olevat vanhat valurautaiset vesijohtoputket uudistettiin monena peräkkäisinä vuosina niin, että työ on nyt saatu kokonaisuudessaan valmiiksi. Viimeinen osuus tehtiin Rantatien alle 2024.

Kuluvana vuonna 2025 talousveden toimitus on ollut häiriötöntä ja vedenlaadussa ei ole ollut huomauttamista. Kunnan jakeluvesiverkoston Lappavesi Oy:n rakentama syöttövesijohtoputki Lappakankaalta on osoittautunut edelleen toimivaksi ja toimintavarmuutta lisäävänä ratkaisuna.

Uusia sopimuksia liittymisestä kunnan vesijohtoverkoston tehtiin 6 kpl ja viemäriverkoston 2 kpl. Vesimittareita vaihdettiin 18 kpl.

Heikkilän paineenkorotusasemalla on parannettu tilan turvallisuutta ja ilmanvaihtoa uusilla Amphiventtiileillä.

Majantien päässä jätevesilinjaa parannettiin korvaamalla vahaa paineviemäriputkistoa uudella.

Vettä on ostettu Porrasojalta 225 000 m³ ja Lahdenkankaalta 51 850 m³, lisäksi TKA verkostosta 28 214 m³.

Jätevettä pumpattiin Lapuan jätevesipuhdistamolle 135 050 m³.

Valvontatutkimusohjelma

Vesihuoltolaitos on ottanut käyttöön Valviran edellyttämän valvontatutkimusohjelman kunnan terveydensuojeluviranomaisen suostumuksella ensimmäisen kerran 1.1.2013 alkaen ja se on ollut voimassa viisi vuotta aina 31.12.2017 saakka. Uusi Valvontatutkimusohjelma on laadittu vuoden 2023 aikana niin, että se on voimassa 1.1.2023 – 31.12.2027 välisen ajan.

Toimintavuonna 2025 talousvesi täytti sosiaali- ja terveysministeriön asettamat laatuvaatimukset ja suositukset kaikissa tutkituissa näytteissä. Talousvesinäytteitä otettiin yhteensä 14 kappaletta ja raakavesinäytteiden ottamisesta huolehti Lappavesi Oy.

Jätevedestä otetaan näyte kerran kuukaudessa esikäsittelylaitokselta. Näyte otetaan Lapuan Jätevesi Oy:lle pumpattavasta lähtevästä jätevedestä. Lapuan Jätevesi Oy:n puhdistamon 7.7.2010 saatu ympäristölupa edellyttää korkeaa puhdistustehoa, näytteenotot tukevat tätä valvontaa.

Vedenlaatutietoja

VERKOSTOVESI		Keskiarvo	Maksimi	Minimi	EU-normi
Heterotrofit	pmy/ml	2	11	0	(100)
Koliformit	pmy/100ml	0	0	0	0
E. Coli	pmy/100ml	0	0	0	0
pH		7,6	7,8	7,4	7-9
Ammonium	mg/l	0,01	0,01	0,01	0,50
Väriluku	mg Pt/l	10	10	10	
Sähkönjohtok.	µS/cm	149	160	140	
Rauta	µg/l	54,3	84	23	200
Mangaani	µg/l	2,8	8,8	1,1	50
Alumiini	µg/l	51,9	91	31	200
Sameus	FTU	0,2	0,4	0,2	(1,0)
COD	mg/l	1,6	1,9	1,2	5,0

Arvio tulevasta kehityksestä

Laitoksen vesitoimittajalla Lappavesi Oy:llä on käytettävissään määrän ja laadun suhteen riittävät pohjavesivarat talousvesitarpeisiin. Vesihuoltolaitoksen tase on vahva, joka turvaa tulevat uudet investointihankkeet ja peruskorjaustarpeet.

Arvio riskeistä ja riskien hallinnasta

Vesihuoltolaitoksen suurimmat toiminnalliset riskit ovat laaja-alainen tai pitkäkestoinen sähkökatko, tärkeän vesijohdon vaikeasti korjattava rikkoutuminen ja veden tarpeen äkillinen merkittävä lisäys.

Syöttölinja Porrason vedenkäsittelylaitoksen on rakennettu 1970 -luvulta ja materiaalina himaniitti, mutta Lappavesi Oy on rakentanut uuden syöttövesijohtolinjan 2016. Suurin osa verkostosta on rakennettu 80-luvulla PVC- ja PE- muoviputkesta.

Tällä rakennetulla uudella vesijohtolinjalla veden toimittaja varautuu etenkin ikääntyvän jakeluverkoston ongelmatilanteisiin tavoitteenaan talousveden saannin turvaaminen kaikille asiakkaille silloinkin, kun tärkeitä teknisiä järjestelmiä menee epäkuuntoon, tai kun raakaveden saatavuus esimerkiksi usean perättäisen kuivan vuoden seurauksena huononee.

Nokian vesikriisin jälkeisten v.2008 tehtyjen tarkastusten jälkeen kaikille jätevesipumppaamoille, joille tulee talousvesi, on lisätty takaiskuventtiilit. Kaikki kytkennät on tarkastettu, eikä mahdollisuutta talousveden pilaantumiseen ole.

Riskien pienentämiseksi on 2000-luvulla veden toimittaja hankkinut varavoimakoneet päävedenottamolle. Kuortaneen varavesijohdon myötä toimintavarmuus saadaan nykykriteerein arvioituna hyvälle tasolle.

Toiminnan tärkein ympäristöriski on pohjaveden pinnan voimakas ja/tai pysyvä aleneminen pohjavesiesiintymän ylikuormituksen, poikkeuksellisten sääolojen tai muun seurauksena. Tätä riskiä hallitaan pohjavesipintojen ja vedenoton jatkuvalla seurannalla ja vedenottoa hajauttamalla.

Investoinnit ja niiden rahoitus

Puhtaan veden investointikohteina oli olemassa olevien pumppujen uusintaa, hankintojen arvo oli -7.044€.

Jätevesipuolella oli vuonna 2025 investointikohteena olemassa olevien pumppujen uusintaa, hankintojen arvo oli -8.578 €.

Investoinnit rahoitettiin kassasta.

Lisäksi vesi- ja viemäriverkostojen saneerauksia ja rakentamisia on tehty tarpeen mukaan esim. katujen ja piha-alueiden peruskorjauksien yhteydessä.

Maksut

Vesihuoltolaitoksen käyttömaksut ovat olleet 1.9.2024 alkaen seuraavat:

- vesi	1,40 € (alv 0 %)
- jätevesi	3,20 € (alv 0 %)

Liittymis- ja perusmaksut määräytyvät kulutuspisteen vesimittarin koon perusteella. Maksuja peritään puhtaan veden ja jäteveden osalta. Näitä hintoja tarkistettiin myös ylöspäin 1.9.2024.

7. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Kuortaneella 18.5.2026

 Juha Viitasaari, pj	 Riikka Varila, vpj
 Ulla Siljamäki, jäsen	 Juha-Matti Salimäki, jäsen
 Teppo Toivola, jäsen	 Minna Hakola, jäsen
 Tauno Lampinen, jäsen	 Teemu Puolijoki, kunnanjohtaja

Kuortaneen kunta

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Tilikauden 1.1.2025 – 31.12.2025 tilinpäätöksen tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus

Kuortaneella 19.5.2026

Oy SK-Reviisorit Ab

Toni Koivusaari
HT-, JHT -tilintarkastaja

8. KÄYTETYT KIRJAPITOKIRJAT

Tositesarja	10 Pankkitositteet
	20 Ostolaskut/hallinto-osasto
	22 Ostolaskut/perusturva
	23 Ostolaskut/sivistysosasto
	25 Ostolaskut/ympäristöosasto
	27 Ostolaskut/vesihuoltolaitos
	30 Myyntilaskut/hallinto-osasto
	32 Myyntilaskut/perusturva
	33 Myyntilaskut/sivistysosasto
	35 Myyntilaskut/ympäristöosasto
	37 Myyntilaskut/vesihuoltolaitos
	40 Paikkatapahtumat
	50 Ostoreskontran maksut
	60 Myyntireskontran suoritukset
	72 Päivähoitomaksulaskutus
	90 Muistiotositteet

Pääkirja

Päiväkirja

Tapahtumaraportti

